

JUURU VALLA
TERVISEPROFIIL

Juuru 2013

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
Ajalugu.....	4
1. Üldandmed.....	5
1.1. Pindala.....	5
1.2. Rahvastiku sooline- ja vanuseline jaotus.....	5
1.3. Asustustihedus.....	7
1.4. Sündimus.....	7
1.5. Suremus.....	7
1.6. Loomulik iive.....	8
1.7. Kohaliku omavalitsuse eelarve.....	9
1.9. Tulumaksu laekumine.....	10
1.10. Sisseränne, väljaränne ja rändesaldo.....	11
2. Sotsiaalne sidusus ja võrdsed võimalused.....	12
2.1. Tööturu situatsioon.....	12
2.1.1. Maksumaksjad.....	12
2.1.2. Keskmise brutotulu.....	14
2.1.3. Majanduslikult aktiivsed ettevõtted.....	15
2.1.4. Töötus.....	16
2.2. Toimetulek.....	17
2.2.1. Ravikindlustusega kaetud.....	17
2.2.2. Puudega isikud.....	18
2.2.3. Haigused.....	20
2.2.4. Toimetulekutoetused.....	21
2.2.4. Sotsiaaltoetused ja -teenused.....	22
2.3. Kaasatus kogukonna tegevustesse.....	25
2.3.1. Kogukonna motivaatorid.....	25
2.3.2. Elanike kaasamine.....	25
3. Laste ja noorte turvaline ning tervislik areng.....	27
3.1. Laste arv omavalitsuses.....	27
3.2. Õpilaste arv haridusasutustes.....	28
3.2. Koolikohustuse täitmine.....	29
3.4. Laste ja noortega tegelevad asutused.....	30
3.5. Lastele ohutu elu- ja õpikeskkond.....	31
3.6. Kooli/lasteaia terviseteenuse olemasolu.....	31
3.7. Kohaliku omavalitsuse poolne initsiatiiv ja toetused tagamaks teenuste kättesaadavust.....	31
4. Tervislik elu-, õpi-, ja töökeskkond.....	33
4.1. Huvitegevuse ja vaba aja veetmise kohad.....	33
4.2. Üldkasutatavad spordirajatised ja terviserajad.....	34
4.3. Transport ja teedevõrk.....	34
4.4. Keskkonnamõjurid.....	37
4.5. Kuriteod.....	39
4.6. Tulekahjud.....	41
4.8. Alkoholi müüvad kauplused.....	41
4.9. Kohaliku omavalitsuse alkoholipoliitika.....	42
5. Tervislik eluviis.....	43
5.1. Tervisealase teabe kättesaadavus.....	43
5.2. Tervislikku eluviisi toetavad üritused paikkonnas.....	43
6. Terviseteenused.....	44
6.1. Tervishoiuteenused.....	44
6.2. Nõustamisteenused.....	44
7. Terviseprofiili lühianalüüs ning sellest tulenevate eesmärkide saavutamise võimalikud meetmed.....	46

7.1. Sotsiaalne sidusus ja võrdsed võimalused.....	46
7.2. Laste tervislik ja turvaline areng.....	47
7.3. Tervist toetav keskkond, terviseriskide vähendamine.....	47
7.4. Tervislikud eluviisid.....	48
7.5. Tervishoiuteenuste pakkumise jätkusuutlikkus.....	49
Kokkuvõte.....	50
Lisa 1. Tegevuskava aastateks 2014-2015.....	51

Sissejuhatus

Terviseprofiili aitasid koostada Juuru Vallavalitsuse ametnikud, allasutuse juhid, perearst ja -õed ja kolmas sektor. Tegime ühiseid koosolekuid, kuid enamik info vahetus käis eposti teel.

Ajalugu

Juurut on esimest korda mainitud külana 1241. aastal “Taani hindamisraamatus”. Juuru vald asub endisaegses Juuru kihelkonnas, mis 1240. aasta paiku eraldus Hageri kirikukihelkonnast. Kihelkonna alal oli üle 30 küla, u. 200 adramaad.

Juuru vald kui haldusüksus moodustati 1891. aastal 9 endise mõisavalla – Atla, Härgla, Hõreda, Juuru, Järlepa, Mahtra, Maidla, Pirgu ja Purila – ühinemisel ja püsis kuni 1945. aastani, mil tema piires moodustati Atla, Härgla ja Inglise külanõukogu. 1954 loodi Juuru külanõukogu, mis 7. novembril 1991 sai omavalitsusliku valla staatuse, millest 30. juulil 1993 eraldus Kaiu vald. Juuru vallavalitsus on vaatamata riigikordadele paiknenud 1892. aastast spetsiaalselt selleks otstarbeks ehitatud vallamajas.

Juuru Mihkli kirik ehitati 1240. aastal, 1847. aastal renoveeriti põhjalikult, 1893–1895 vana kirik praktiliselt lammutati ja ehitati praegune. Juuru pastoraat on ehitatud 18. sajandil.

Esimesed teated kooli kohta Juuru kihelkonnas pärinevad 17. sajandi lõpust. E. Vilde nim. Gümnaasiumi eelkäijaks on 1869. aastal asutatud Juuru-Atla vallakool, keskharidust saab Juurus omandada 1957. aastast alates.

Valla territooriumil paiknevad mitmed mõisad: Juuru (esimesed teated 1682), Atla (1422), Hõreda (1627), Härgla (1516), Järlepa (1688), Mahtra (1468), Maidla (1452), Pirgu (1662). 1858. aastal toimus kihelkonnas talurahvarahutusi, mis Mahtras arenesid Mahtra sõjana tuntud ülestõusuks. Mahtra sündmuste ainetel kirjutas Eduard Vilde samanimelise romaani, 1933. aastal püstitati Mahtra mõisa südames asunud “sõjaväljale” mälestussammas, 1948. aastal asutas õpetaja ja koduloolane Ants Kruusimägi Juuru kooli juurde koduloonurga, millest tänaseks on kujunenud Mahtra Talurahvamuseum.

1. Üldandmed

1.1. Pindala

Juuru vald piirneb Rapla maakonna Kohila, Rapla, Kehtna ja Kaiu vallaga ning Harju maakonna Kose ja Kõue vallaga. Valla pindala on 152,4 km², ulatus põhjast lõunasse 18 km ja idast läände 15 km. Haritavat maad 3942 ha, metsamaad 4435 ha ja rohumaad 590 ha.

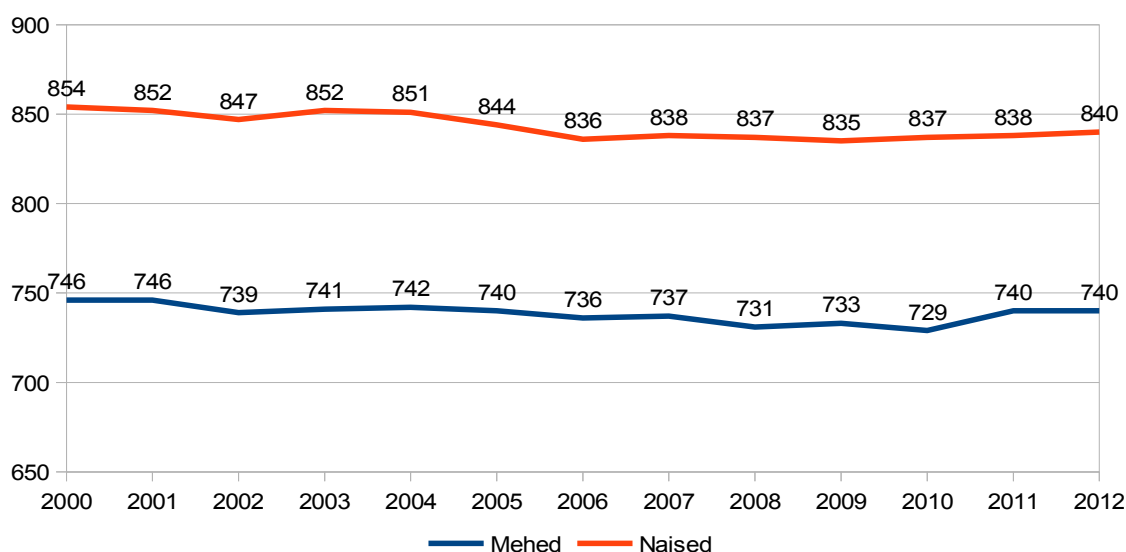
Maakonnakeskus Rapla linn on Juurust 15 km, pealinn Tallinn 55 km kaugusel. Lähimad raudteejaamad on Rapla – 15 km ja Hagudi – 13 km. Juuru valda läbivad põhilised riigimaanteed on Kose-Purila, Juuru-Rapla, Seli-Angerja, Aranküla-Juuru, Juuru-Pirgu ja Juuru-Järlepa. Valla hooldada on 41,5 km teid-tänavaid.

Valda läbivad Keila ja Atla jõgi. Viimane ühineb valla piiril Seli mõisa juures Keila jõega, mis suubub Soome lahte.

Vallas asuv Järlepa järv (48 ha, suurim sügavus 4 m) on maakonna suurim, rohkesti on rabasid ja soid.

1.2. Rahvastiku sooline- ja vanuseline jaotus

Elanikke on Juuru vallas 1516 (seisuga 01.01.2013). Elanikkond on koondunud Juuru alevikku (522) ja neljateistkümnesse külla – Atla (78), Helda (49), Hõreda (38), Härgla (59), Jaluse (30), Järlepa (194), Kalda (11), Lõiuse (123), Mahtra (88), Maidla (105), Orguse (46), Pirgu (138), Sadala (9) ja Vankse (24). Kaks elanikku valla täpsusega. Valla keskus on Juuru alevik.

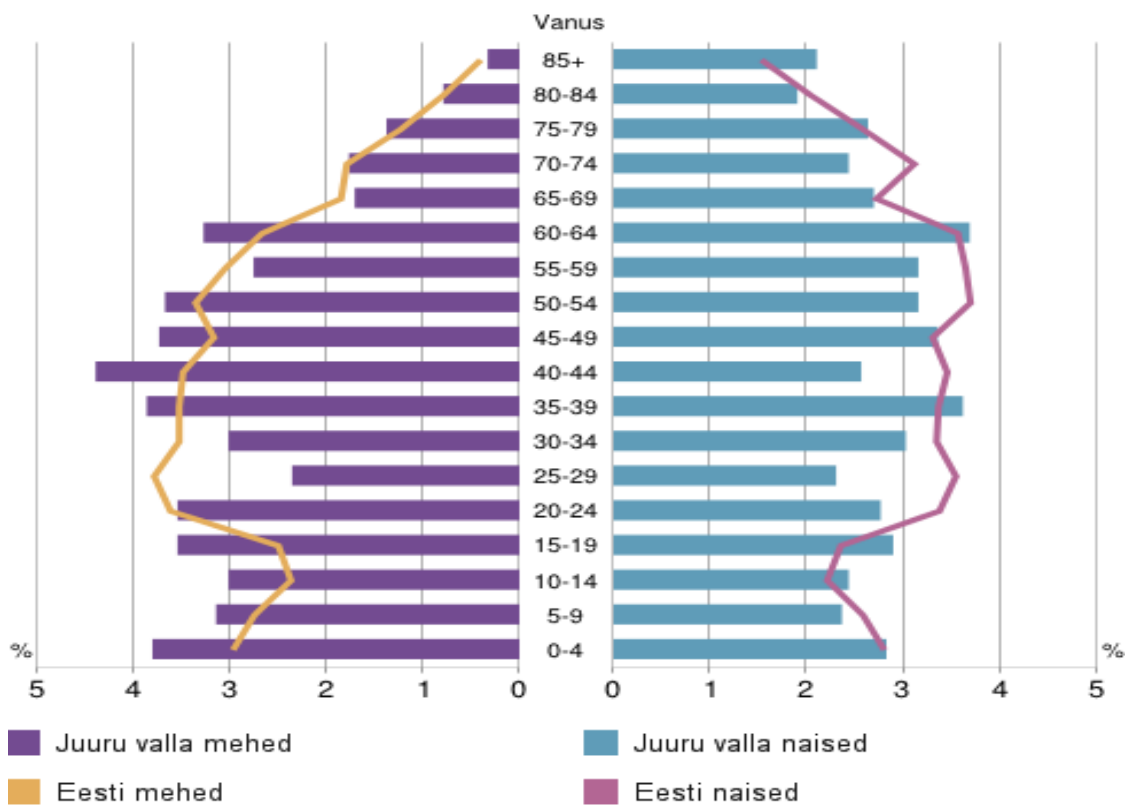

Joonis 1. Juuru valla elanike arv. Allikas: Juuru Vallavalitsus

Juuru vallas on naiste hulgas arvukaimaks vanusegrupiks 60-64 aastased. Võrreldes Eesti Vabariigi keskmiste näitajatega on need vanusegrupid erinevad. Eesti keskmiste näitajate järgi on naiste suurimaks gruppiks 50-54 aastased naised. Vähim naisi on Juuru vallas vanuses 80-84 aastased.

Juuru vallas on meeste hulgas arvukaimaks grupiks 40-44 aastased mehed. Võrreldes Eesti Vabariigi keskmiste näitajatega on need erinevad.

Juuru valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2013

Allikas: Statistikaamet

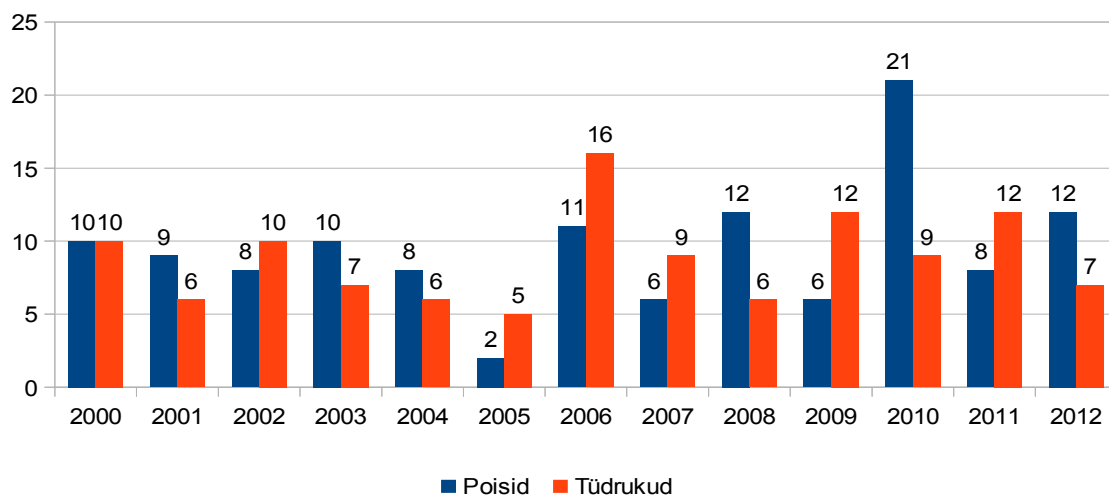
Joonis 2. Eesti ja Juuru vallarahvastiku püramiid 2013. a. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

1.3. Asustustihedus

Juuru valla elanike keskmine asustustihedus on 10,3 inimest ruutkilomeetri kohta. Kõige tihedama asustusega ala on Juuru alevik, järgnevad Järlepa ja Pirgu küla. Eesti Vabariigi asustustihedus on 30,9 inimest ruutkilomeetri kohta. Võrreldes Eesti keskmisega on Juuru asustustihedus kolm korda väiksem.

1.4. Sünnimus

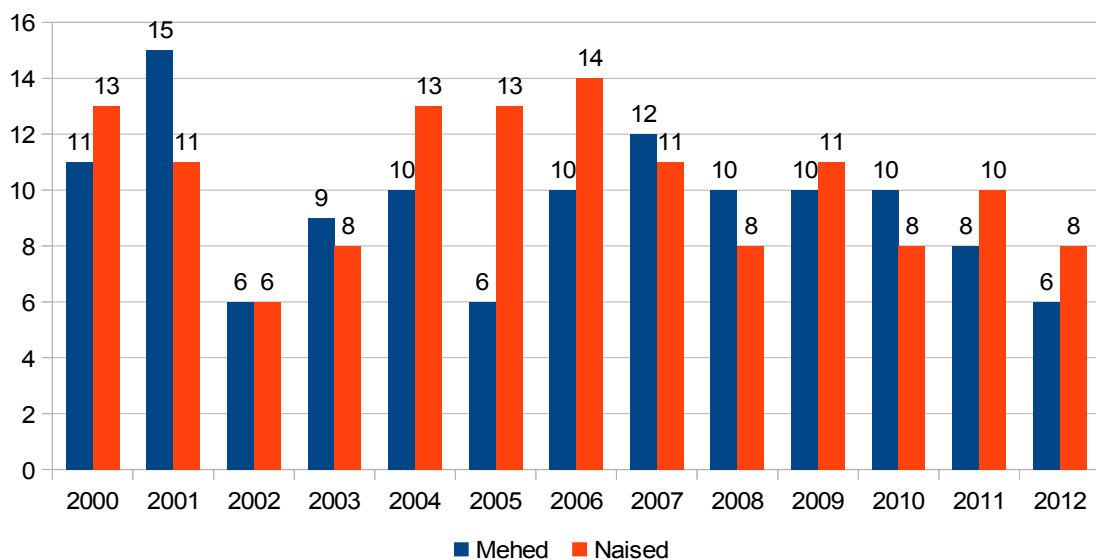
Sünnimus on olnud aastatelõikes ebastabiilne, olles sõltuvuses piirkonna rahvastiku soo- ja vanusejaotusest. Kui võrrelda rahvastikupüramiidi ja elussünnide suhet, siis peaks Juuru vallas sündide arv kasvama umbes 5 aasta pärast sest 15-19 aastaseid on Juuru valla elanikest päris palju.

Joonis 3. Juuru vallas sündinud poiste ja tüdrukute arv. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

1.5. Suremus

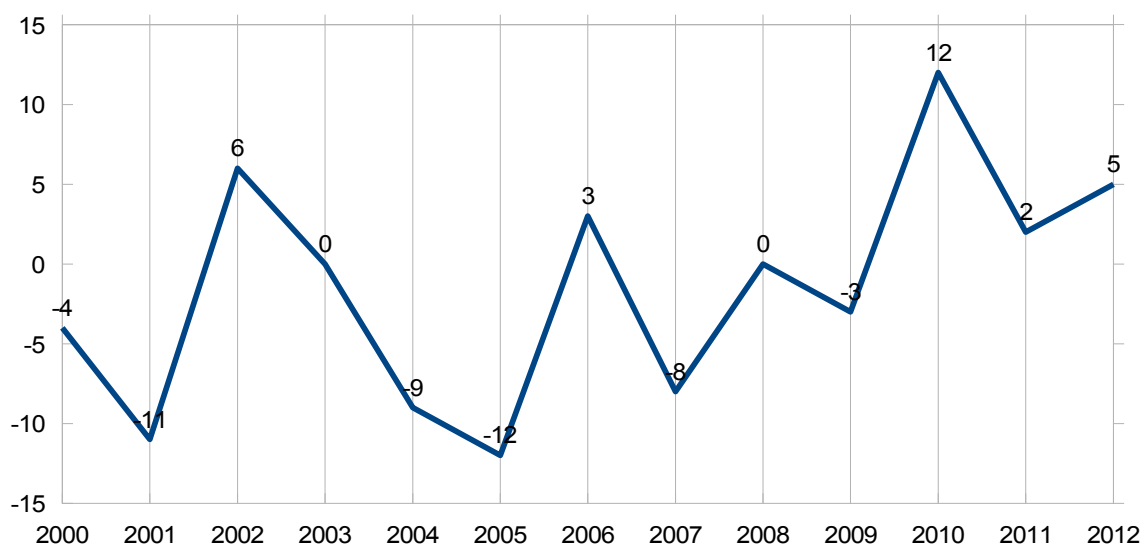
Alates aastast 2000 on vallas surmade arv vahelduvalt tõusnud ja langenud. Kõige kõrgem surmade arv oli 2001. aastal (26 in) ja kõige väiksem 2002. aastal (12 in).

Joonis 4. Juuru valla surmade arv. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

1.6. Loomulik iive

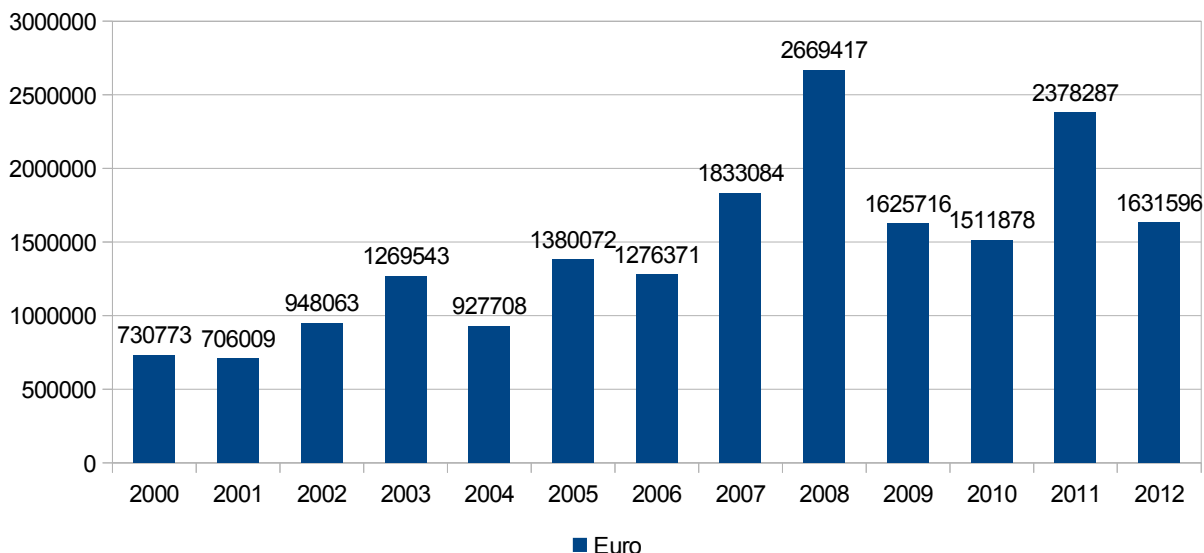
Iive on olnud vallas aastate lõikes erinev. Juuru valla iibe kõikumine on tingitud väiksest rahvaarvust. Kuid on positiivne, et viimased kolm aastat on olnud Juuru valla iive positiivne.

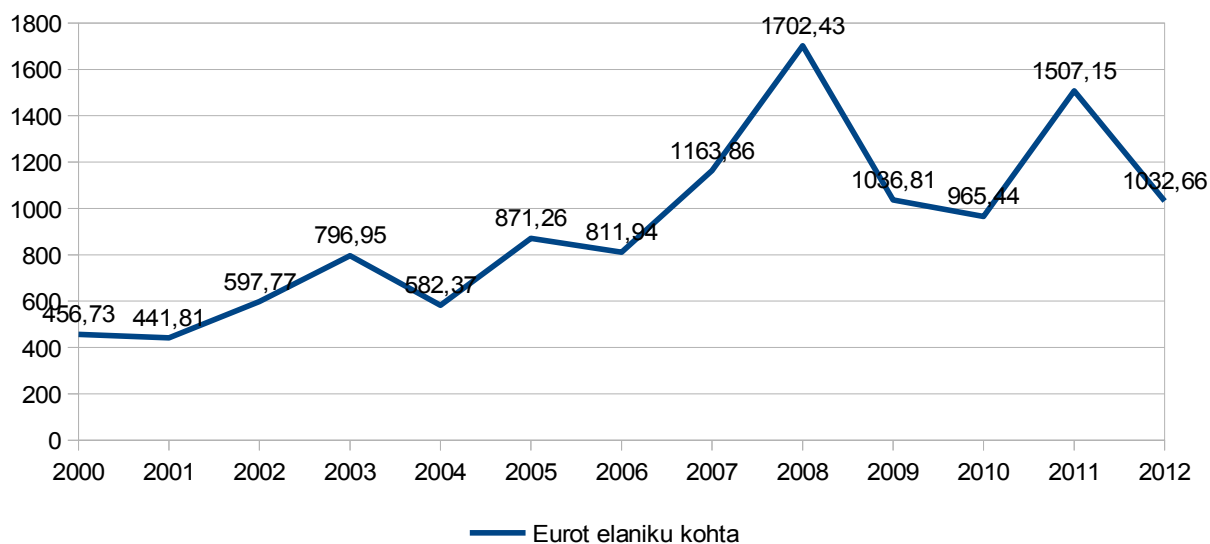
Joonis 5. Juuru valla iive. Allikas: Juuru Vallavalitsus

1.7. Kohaliku omavalitsuse eelarve

Juuru valla eelarve tulude maht on tõusnud 731 tuhandelt eurolt 2000. aastal 2,7 miljoni euroni 2008. aastal. Üldise majanduslanguse aastatel 2009-2010 on eelarve tulude maht vähenenud. 2008. aastal ja 2011. aastal on tehtud suured investeeringud ning seetõttu on ka suurem tulude maht.

Joonis 6. Juuru valla tulude eelarve. Allikas: Juuru Vallavalitsus

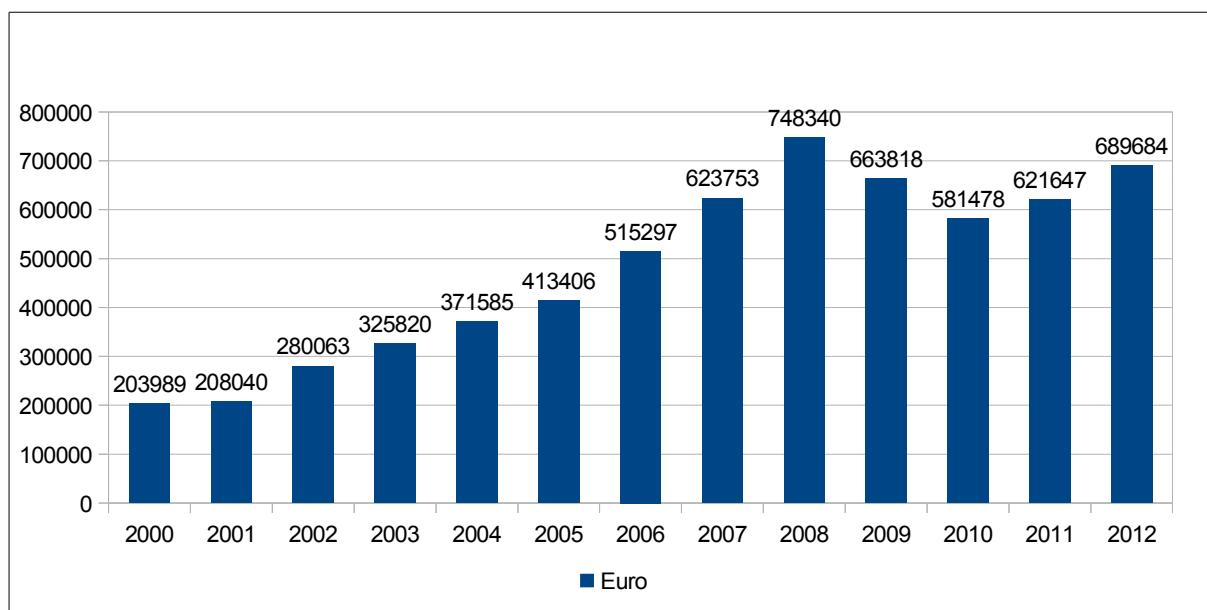

Joonis 7. Juuru valla eelarve vahendid elaniku kohta. Allikas: Juuru Vallavalitsus

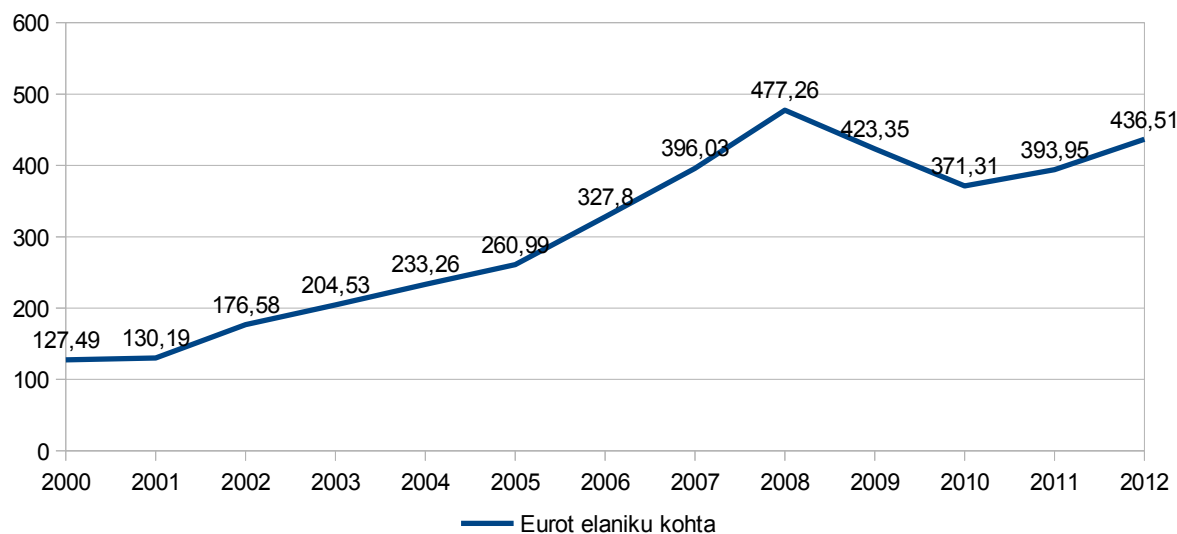
Hüppeline eelarvevahendite kasv 2008. ja 2011. aastal on tingitud suuremahuliste investeeringute tarbeks saadud sihtotstarbelistest toetustest. Kohaliku omavalitsuse eelarve jagatuna elanike arvuga iseloomustab omavalitsuse rahalisi võimalusi elanikele tervislikuma elukvaliteedi tagamisel.

1.9. Tulumaksu laekumine

Juuru valla tulumaksu laekumine on ajavahemikul 2000-2008 suurenenud ligikaudu 4 korda, olles 2000. aastal 204 tuhat eurot ning 2008. aastal 748 tuhat eurot. Üldine majanduslanguse põhi jäi 2009. a. kolmandasse kvartalis. SKP aastased muutused pöördusid positiivseks 2010. a teises kvartalis ning 2011. aasta tõi kaasa tulumaksubaasi tõusu. Tõus on jätkunud ka 2012. aastal. Tulumaksu laekumise langemist on mõjutanud maksumaksjate arvu muutused, deklareeritud sissetulekute muutused ning riigi otsused omavalitsuste laekuva tulumaksuosa vähendamise ja suurendamise kohta.

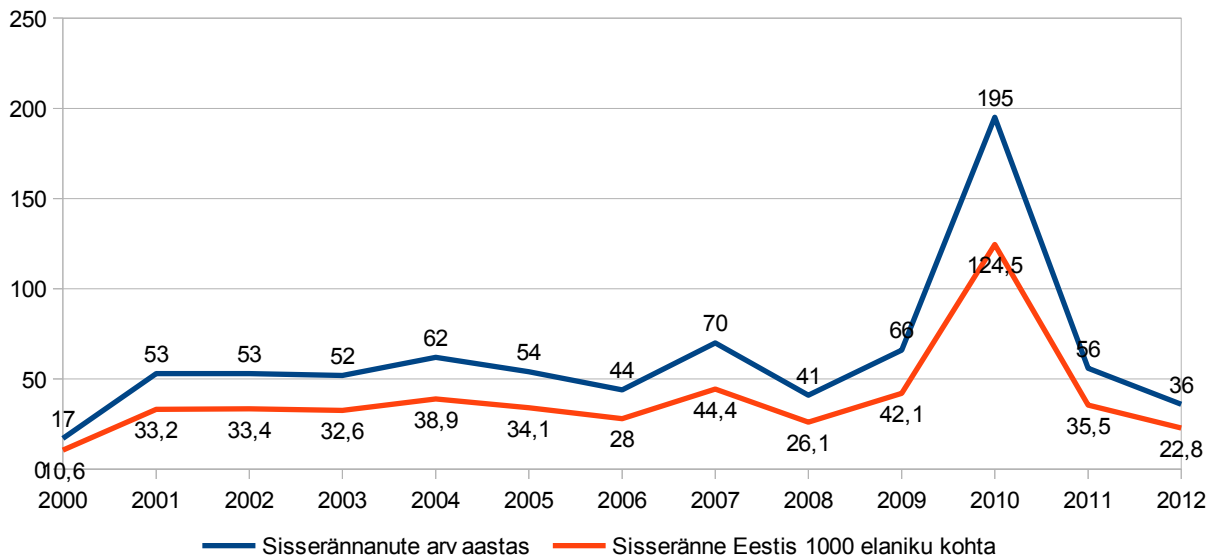
Joonis 8. Juuru valla tulumaksu laekumine. Allikas: Juuru Vallavalitsus

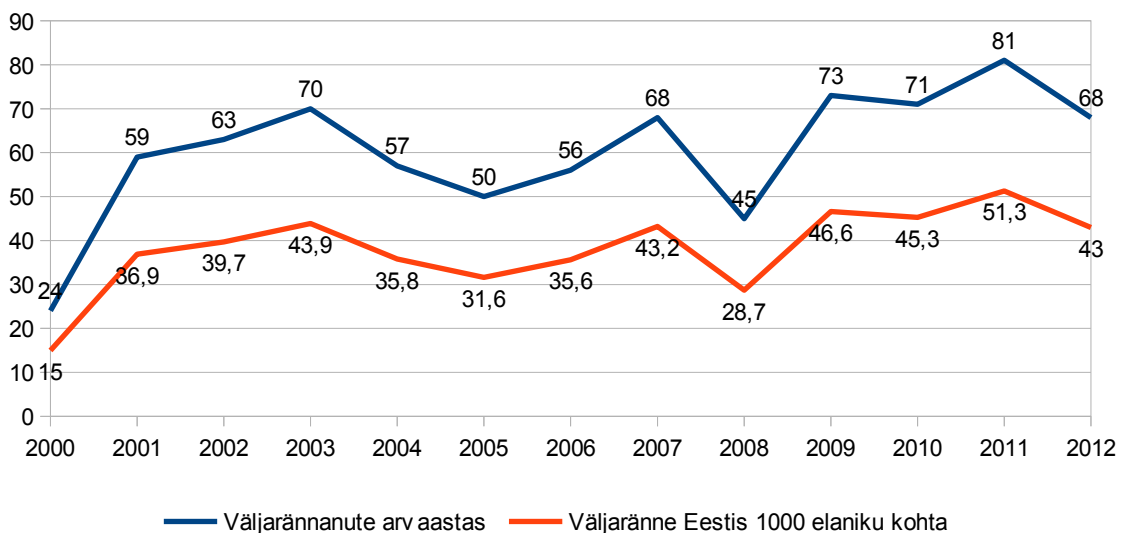
Joonis 9. Juuru valla tulumaksu laekumine elaniku kohta. Allikas: Juuru Vallavalitsus

1.10. Sisseränne, väljaränne ja rändesaldo

Sisse- ja väljaränne on olnud madalaim 2000. aastal (sisse 17, välja 24 inimest) kõrgeim on sisseränne olnud 2010. aastal (195 inimest) ja väljaränne 2011 (81 inimest). Teistel aastatel on sisse- ja väljaränne olnud ühtlasem. Juuru valla eelisteks on looduslähedus, turvalisus ja soodne asukoht pealinna suhtes, kus on suurem töökohtade valik. Ajaliselt kulub autoga Tallinna sõitmiseks keskmiselt 45 minutit. Põhiline sisse- ja väljaränne on seotud Harju- ja Raplamaaga.

Joonis 10. Juuru valla sisseränne võrreldes Eesti siserändega 1000 elaniku kohta Allikas: Juuru Vallavalitsus

Joonis 11. Juuru valla väljaränne võrreldes Eesti siserändega 1000 elaniku kohta Allikas: Juuru Vallavalitsus

2. Sotsiaalne sidusus ja võrdsed võimalused

Sotsiaalne sidusus kogukondlikus võtmes tähendab seda, et selle liikmed hoiavad kokku, osalevad mitmesuguste ühenduste ja rühmade tegevuses, tunnevad oma naabreid ja suhtlevad nendega. Kogukond suudab kindlustada oma liikmete heaolu, vältides lõhestumist ja tõrjutust.

Sotsiaalse sidususe mõõtmiseks võib hinnata kodanikuühenduste tugevust ja tegevust: liikmete arv, organisatsioonide arv elanikkonna kohta, kooskäimise sagedus jne. Head näitajad on spordi- ja terviseklubide liikmelisus, kodaniku- ja ühiskondlikud ühendused, religioossed ühendused (sh kirik), ametiühingud, ettevõtjate ühendused, kutseühingud, ametiliidud, heategevusorganisatsioonid, poliitilised organisatsioonid jne.

Sotsiaalset sidusust ja toimetulekut iseloomustavad ka tööhõive, vaesuse ja kihistumise näitajad, rahaliste sissetulekute suurus, tarbimiskulude suurus, omavalitsuse tulumaksu laekumine jne, sest need näitajad määravad paljuski kohaliku omavalitsuse võimalused elanike heaolu tagamisel. Kohalikul omavalitsusel on märkimisväärsed võimalused sotsiaalse sidususe arengu mõjutamiseks seadusandlike aktide, finantsotsuste ja prioriteetide kujundamise kaudu. See tagab võrdsed võimalused eneseteostuseks sõltumata inimeste sotsiaalmajanduslikust olukorrast.

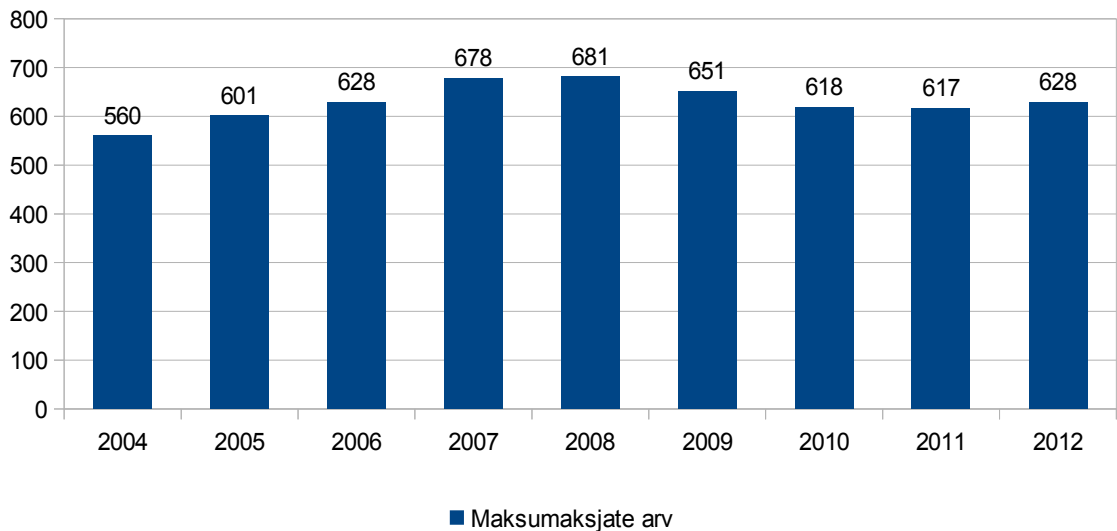
2.1. Tööturu situatsioon

Tööturuteenuste ja -toetuste seadus, mis reguleerib töötute ja tööotsijate registreerimist, tööturuteenuste osutamist ning toetuste maksmist, jõustus 2006. aasta algul. Selle seaduse eesmärgiks on tööealise elanikkonna võimalikult kõrge hõivatuse kindlustamine ning pikaajalise töötuse ja tööturul tõrjutuse ennetamine.

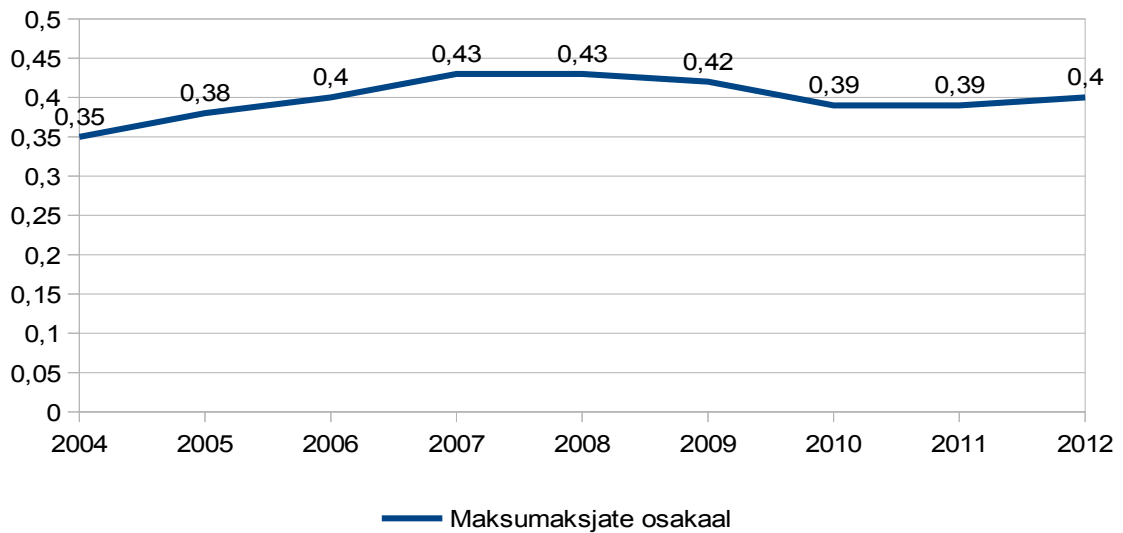
Oluliseks sündmuseks töösuhete valdkonnas oli uue töölepingu seaduse jõustumine 2009. aasta teisel poolel, mis vähendab halduskoormust ning soosib töötajaid tööandjatega rohkem omavahelisi kokkuleppeid sõlmima.

2.1.1. Maksumaksjad

Maksumaksjate arv tuleneb rahvastikuregistri andmetel kohalikus omavalitsuses elukohta omavate töötavate elanike arvust. Maksumaksjate osakaal elanikkonnast näitab survet maksumaksjale sotsiaalsfääri toetamiseks.

Joonis 12. Juuru valla maksumaksjate arv. Allikas: Juuru Vallavalitsus

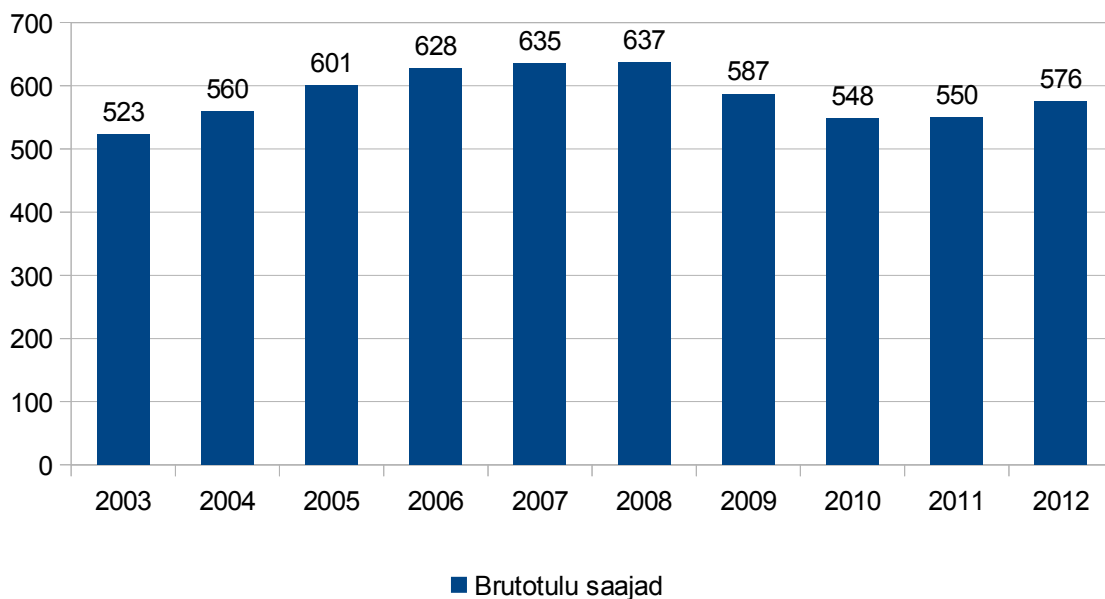

Joonis 13. Juuru valla maksumaksjate osakaal elanikkonnast. Allikas : Juuru Vallavalitsus

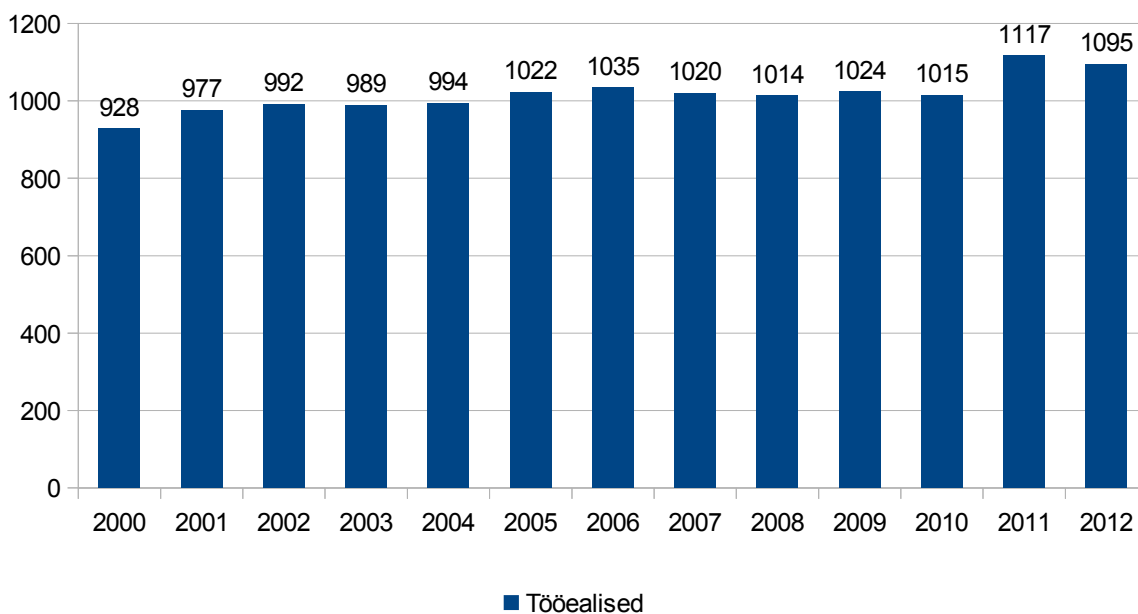
Seoses 2009. aasta hüppelise töötuse kasvuga on maksumaksjate arv vähenenud ning abivajajate arv suurenenud ja toetuste näol on sotsiaalsfäärile tekkinud murettekitavalt suur surve.

2.1.2. Keskmise brutotulu

Juuru vallas on olnud brutotulu saajaid enamjaolt 1/3 elanikkonnast.

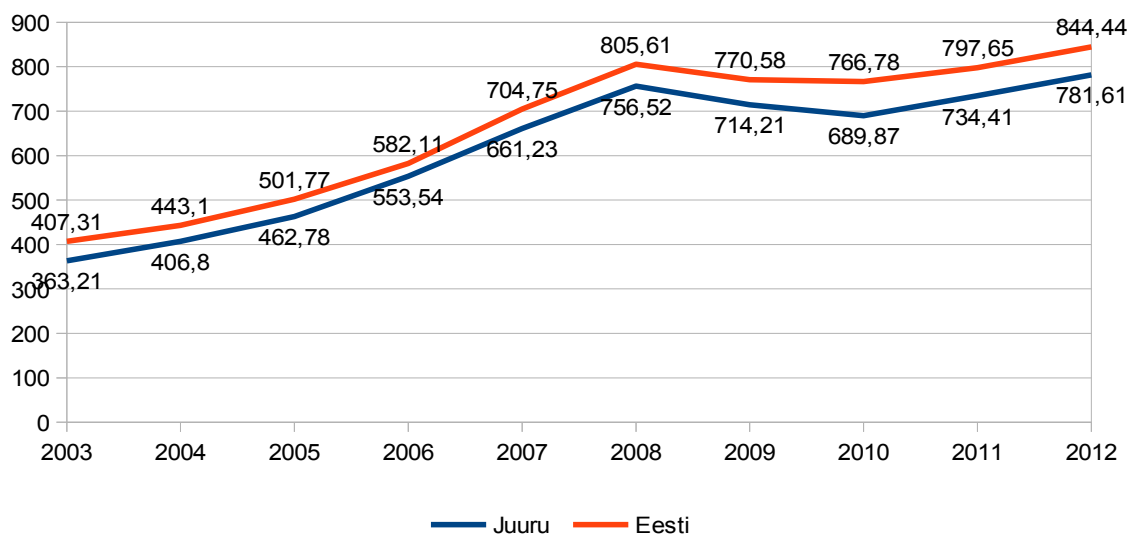
Joonis 14. Juuru valla brutotulu saajad. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

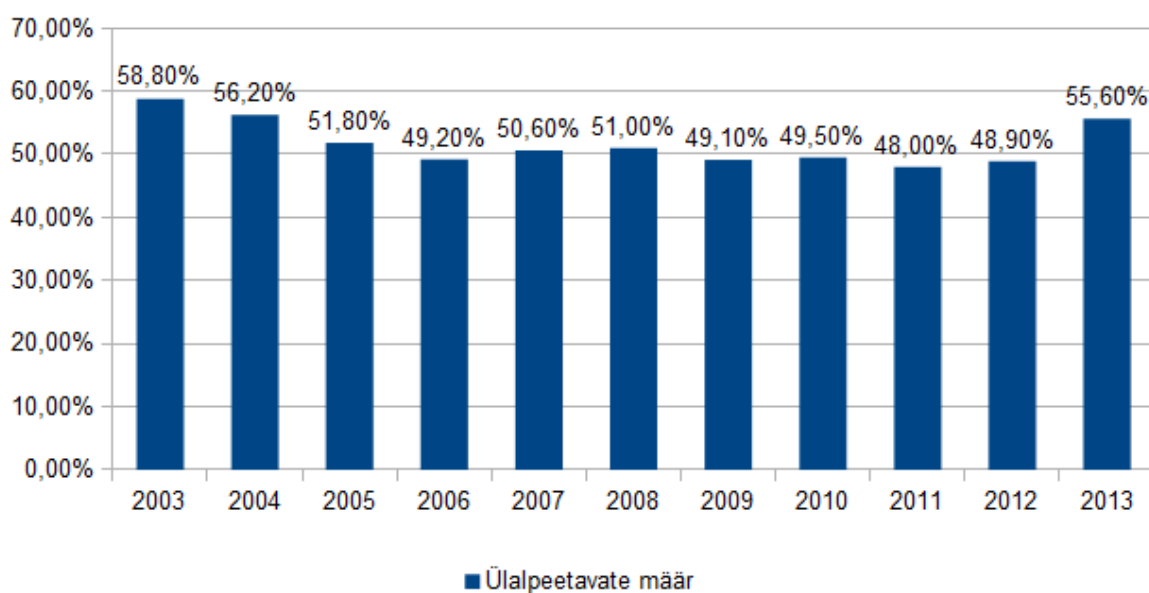
Joonis 15. Juuru valla tööelised inimesed vanuses 15-65. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

Keskmine brutotulu kirjeldab omavalitsuse suhtelist jõukust, mis määrab kohaliku eelarve omatulude mahu elaniku kohta. Suuremate tulude korral on võimalused avalikke teenuseid arendada ja investeeringuid planeerida suuremad. Keskmine brutotulu on kuni 2008. aastani

pidevalt tõusnud nii Eestis kui ka Juuru vallas. Juuru valla elanike keskmine brutotulu on olnud ligikaudu 1000 krooni väiksem, võrreldes Eesti Vabariigi keskmise brutotuluga.

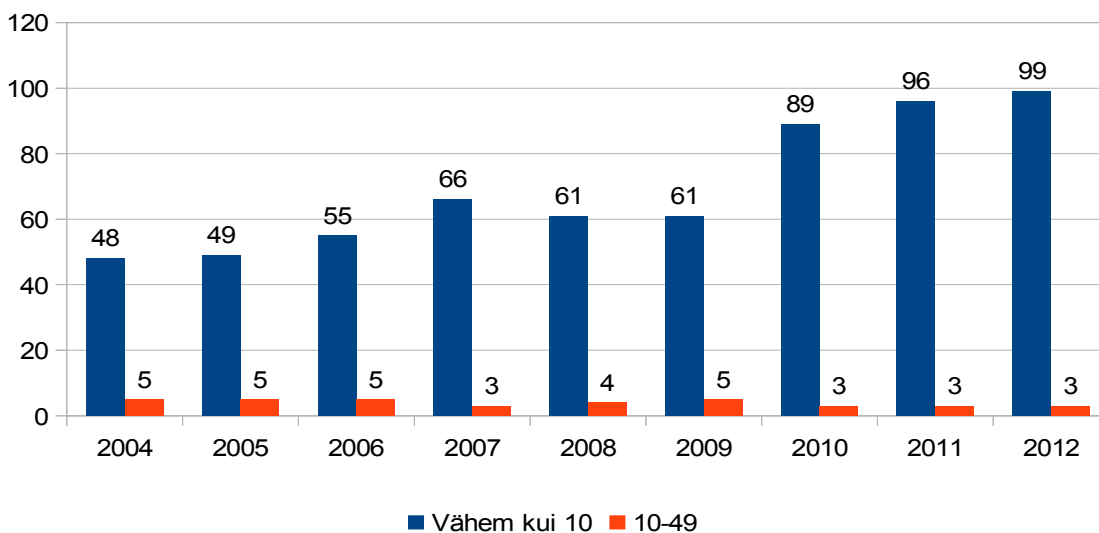
Joonis 16. Juuru valla ja Eesti brutotulu elaniku kohta. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

Joonis 17. Juuru valla ülalpeetavate määr protsentides. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

2.1.3. Majanduslikult aktiivsed ettevõtted

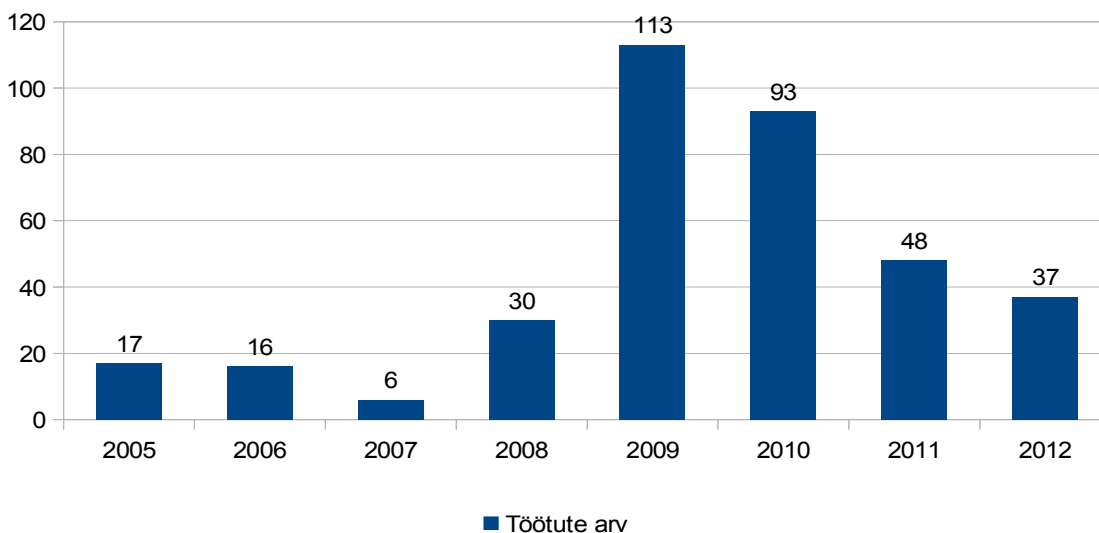
Juuru valla peamised tööandjad on mikroettevõtted, kus on palgal kuni 10 töötajat.

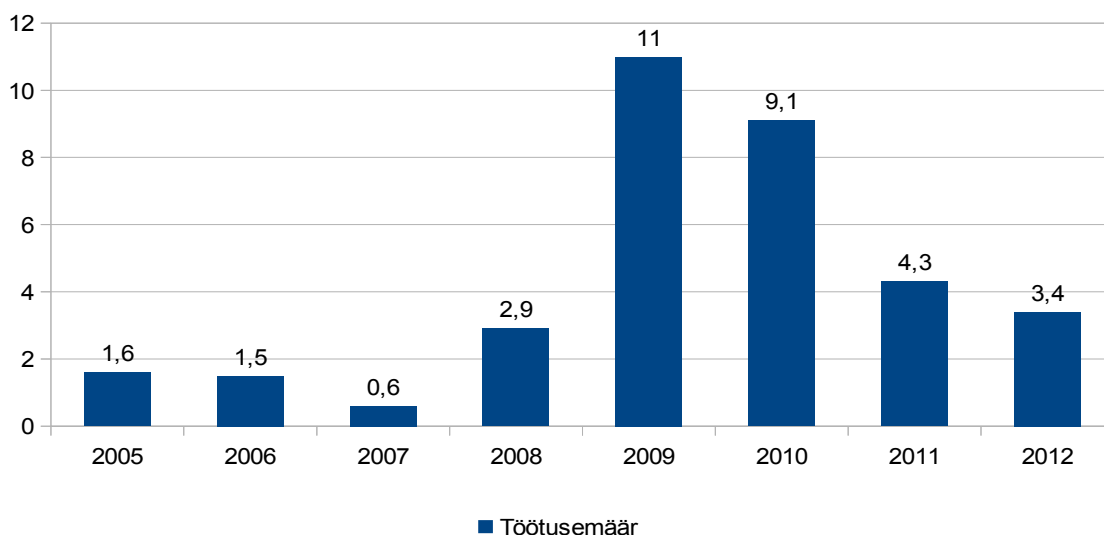
Joonis 18. Juuru valla majanduslikult aktiivsed ettevõtted. Allikas : Eesti Statistika Andmebaas

2.1.4. Töötus

Töötust käsitletakse ühe osana terviseriskidest. Andmetest lähtudes saab välja selgitada vajaduse planeerida ja käivitada erinevaid sotsiaal- ja terviseriske alandavaid/maandavaid programme. Töötute arv piirkonnas on peale 2009. aastat äkilist tõusu hakanud vähenema.

Joonis 19. Juuru valla registreeritud töötud. Allikas: Eesti Töötukassa

Joonis 20. Eesti töötuse määr elanikkonnast %. Allikas: Eesti Töötukassa

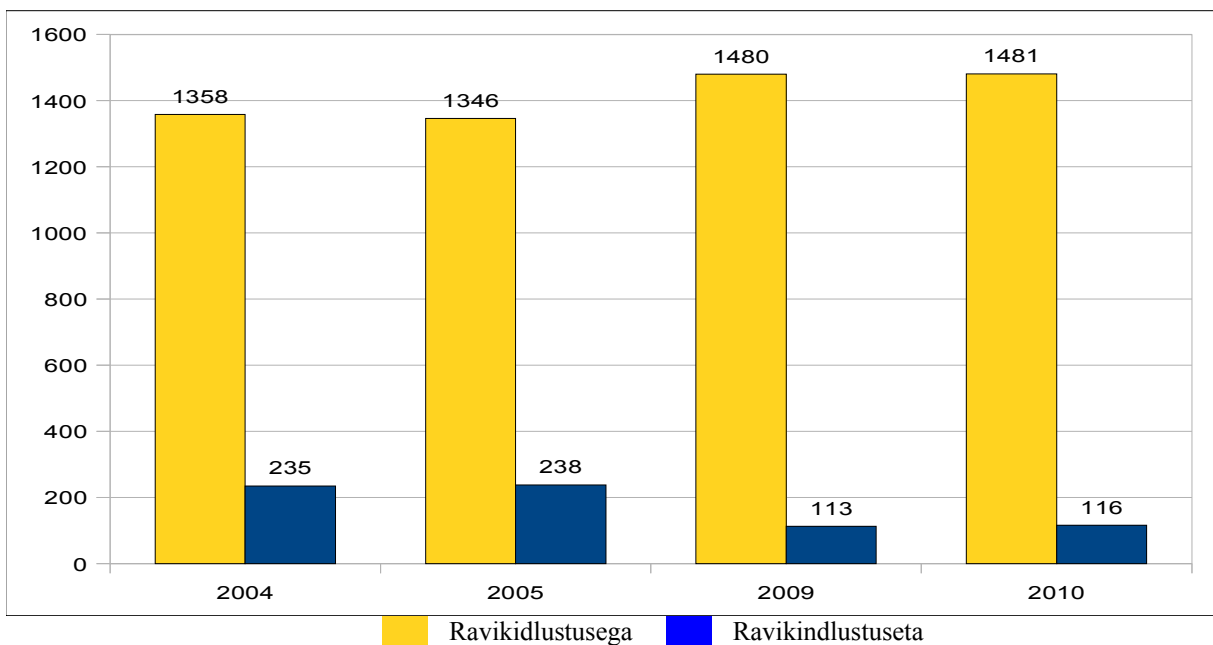
2.2. Toimetulek

Toimetulek on inimese võime iseseisvalt hakkama saada igapäevaelu tegevustega. Teema käsitleb inimeste majanduslikku ja sotsiaalset toimetulekut. Majandusliku ja sotsiaalse toimetuleku eeldusteks on konkurentsivõimeline haridus, osalemine tööelus ja hea tervis. Sotsiaalsete riskide (haigus, vanadus, töövõimetus, töötus jms) ilmnemisel peab inimväärse toimetuleku tagama sotsiaalse kaitse süsteem. Need on Eesti sotsiaalse kaitse ja sotsiaalse kaasatuse suurendamise võtmevaldkonnad. Seejuures on strateegilisteks tegevussuundadeks:

- tööhõive suurendamine, pikaajalise töötuse ja mitteaktiivsuse ennetamine;
- puudega inimeste ja eakate aktiivse osalemise toetamine ühiskonnaelus;
- sotsiaalse kaitse tõhustamine ning töötamist toetavate stiimulite ja teenuste rakendamine;
- võimetekohase ja kvaliteetse hariduse omandamiseks võrdsete võimaluste loomine;
- tervisenäitajate parandamine ja kvaliteetse eluea pikendamine;
- arstiabi ja hoolduse kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine.

2.2.1. Ravikindlustusega kaetud

Aastatega on kindlustamata inimeste arv vähenenud. Suureks toetuseks on Eesti Töötukassa poolt pakutavad teenused. Inimesed, kes saavad töötuskindlustushüvitist või töötutoetust või osalevad töötukassa teenusel, on ravikindlustatud alates sellest päevast, mil nad hüvitist või toetust saama hakkasid või teenusel osalemist alustasid. Kindlasti on vähenenud ka mitteametlike töökohtade osakaal. Tabelis 24 on toodud välja üksikud aastad, kuna teiste aastate kohta ei olnud võimalik andmeid saada.

Joonis 21. Juuru valla ravikindlustusega isikud. Allikas: Eesti Haigekassa

2.2.2. Puudega isikud

Puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsetel alustel.

Tabel näitab Juuru vallas puudega inimeste ja töövõimetuspensionäride arvu aastatel 2010 ja 2013. Puudega inimesed moodustavad 2013. aastal kogu Juuru valla elanikest 5.8% ja töövõimetuspensionärid 4.6%.

	2010	2013
Alla 16 aastased	9	11
Üle 16 aastased	76	77
Töövõimetuspensionärid	70	71

Alljärgnev analüüs puudutab Eesti keskmisi näitajaid. Vastav info Juuru valla kohta hetkel puudub.

Puudega inimeste iseseisva toimetulekuga seotud üldised probleemid

Puudega inimeste toimetuleku ja vajaduste uuringu tulemustest (PIU) järeldub, et puudega inimesed kogevad puude tõttu olulisi takistusi erinevates eluvaldkondades võrrelduna puudeta inimestega. Puudega isikud ei tule iseseisvalt toime, töörealistel puudub võimalus tööturule siseneda ning püsida, puudega lastel on probleem saada võrdselt omaealistega haridust.

Puudega inimeste tervisega seotud probleemid

Puudega inimesed hindavad oma tervislikku seisundit halvaks või väga halvaks, mis väljendub

ka piirava tegurina iseseisvalt hakkama saada ja tööl püsida ning tööle saada. Uuringu (PIU) tulemustest selgus, et ligi kaks kolmandikku puudega täiskasvanutest (60%) peab oma tervist kas halvaks või väga halvaks. Tervishoiuteenuste kättesaadavus ei ole piisav. Riigikontrolli auditi analüüsist selgus, et vaid 19% taastusravi vajajatest on teenust saanud ning vaid pooled neist õigeaegselt. Nii Eesti Haigekassa kui ka teenuse osutajate hinnangul on taastusravi vajadus oluliselt suurem kui praegused võimalused.

Puudega tööealiste inimeste töökäimisega seotud probleemid

Puude tõttu ametit või töökohta vahetanud inimesed toovad kõige olulisema probleemina välja mittejõukohast töökoormust, vähemal määral ka ebapiisavat transporti töökohta, ebasobivaid töövahendeid ning töökorraldust (s.h tööaega). Muudel põhjustel ametit või töökohta vahetanud puudega inimesed mainivad enim põhjusena enda haigust või vigastust ning erinevaid muid põhjuseid. Üldjoontes on puudega inimeste tööhõive viimasel 3-4 aastal madal: töötab ca 8% kõigist puudega inimestest, s.h 17% tööelistest (ehk 16-64a) ning 1% pensioniealistest.

Puudega inimestel puudub motivatsioon ja valmisolek tööle asuda või vajadusel ümber õppida. Tööelistest puudega inimestest ligikaudu kolmandik (29%) märgib, et ei tööta, kuid sooviks seda teha, ning ka mittetöötavatest pensioniealistest ligi 4% sooviks töötada. Siiski, märkimisväärne osa ehk pooled (51%) tööelistest ei tööta ega soovigi seda teha.

Töötavatest puudega täisealistest ei ole ligi kolmveerand (68%) viimase 5 aasta jooksul töökohta vahetanud, puude tõttu on seda teinud 12% ja muudel põhjustel 18%.

Puude ja sellest tulenevate tegevuspiirangute tõttu on töölt lahkunud ligi viiendik (18%) puudega inimestest (s.h 29% psüühikahäirega), haiguse või vigastuse tõttu kümnendik (10%, psüühikahäirega 13%).

Puudega inimesed ei saa kätte infot pakutavatest töökohtadest, puudub piisav nõustamine sobiva töökoha leidmisel ning info ümberõppe võimaluste kohta (PIU). Peamiseks probleemiks on mitteaktiivsete tööealiste jaoks töotsimisel viimase 12 kuu jooksul olnud see, et nende puuet arvestavaid ning samas neid huvitavaid tööpakkumisi on vähe (vastavalt 17% ja 10% mitteaktiivsete tööealiste jaoks), lisaks asus võimalik töökoht elukohast liiga kaugel (7%).

Psüühikahäirega isikute tööhõive on madal (11%). Võttes arvesse, et selle puudeliigi puhul on suuresti tegemist just nooremate ja keskeas inimestega, tuleks siin võrdluseks võtta pigem nooremad vanusgrupid. Seetõttu, võrreldes kõigi puudega tööelistega, on psüühikahäirega inimeste tööhõive veidi madalam (6% võrra). Sarnaselt kõigile mittetöötavatele puudega inimestele soovib ka mittetöötavatest psüühikahäirega täiskasvanutest kolmandik (31%) töötada, 53% aga siiski mitte.

Iseseisev elamine on sageli probleemiks, ühiskonna hoiak on tõrjuv. PIU uuringust selgub, et puudeliike kõrvutades elavad psüühikahäirega isikud kõige enam üheliikmelises leibkonnas, mida saab käsitleda probleemina, kuna neil puudub sotsiaalne lähivõrgustik. Psüühiliste häiretega inimeste puhul kerkib probleemina esile nende suurem tervislik ebastabiilsus ajas, mis võib segada neid nt pikaajaliste tööülesannete puhul. Probleemina saab tuua ka motivatsiooni ja valmisoleku puudumist tööle asumiseks.

Puudega eakate iseseisva toimetulekuga seotud probleemid

Eakate kodune iseseisev toimetulek ei ole piisav, millest tuleneb surve pereliikmete hoolduskoormusele, institutsionaalsele hooldusteenusele, kohaliku omavalitsuse poolt pakutavatele koduteenustele. Puudega inimeste üldarvust on kõige enam eakaid puudega inimesi (60%).

Puudega laste arengutingimustega seotud probleemid

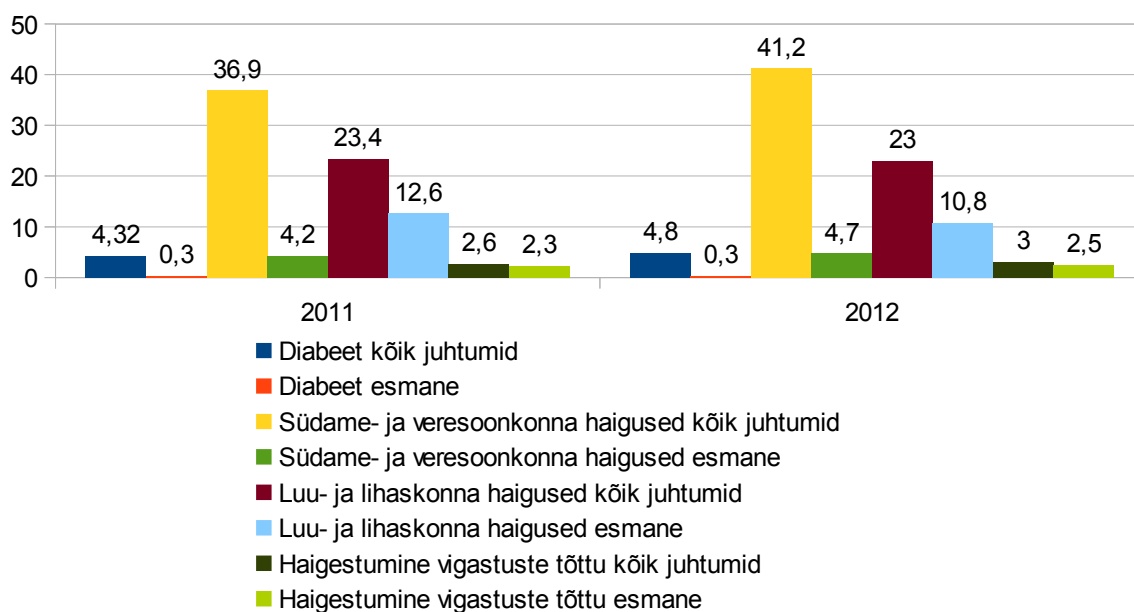
Puudega lastele ja nende peredele ei piisa erivajadustest tingitud toetavaid teenuseid. Ligi pooled puudega laste hooldajatest on sotsiaalteenuste kättesaamisel puutunud kokku järgmiste probleemidega: teenust pakutakse neist liiga kaugel, teenuse saamine on seotud keerulise asjaajamisega, teenuse kättesaamiseks on pikk järjekord, nad ei ole teadlikud õigusest teenust saada ning ei ole teadlikud pakutavatest teenustest. Puudega laste vanemate hinnangul on kõige enam probleeme füsioterapeudi, sotsiaalnõustaja, psühholoogi, logopeedi, tegevus- või loovterapeudi teenuse piisavas kättesaamises, samuti ei ole piisav rehabilitatsiooniplaani täitmise juhendamise, sotsiaaltranspordi-, eripedagoogi-, lapsehoiu- ja hooldusraviteenuse kättesaadavus ja nende riiklikult või kohaliku omavalitsuse poolt rahastatav maht.

Toetavate teenuste puudumisega seotud probleemid

Kohaliku omavalitsuse poolt ei pakuta piisavalt toetavaid teenuseid. Toetavate teenuste vähesus ja kättesaadavusega seotud probleemid on välja toodud mõlemas uuringus – nii puudega täisealiste kui ka puudega laste uuringus.

2.2.3. Haigused

Juuru vallas on üks arstipunkt, kus töötab üks perearst ja üks täiskohaga pereõde ja kaks poolekohaga pereõde. Juuru perearsti punkt asub Juurus aga teenindab ka Kaiu valla elanikke. Nimistu suurus seisuga 09.10.2013 on 2241 inimest, nendest 1936 on kindlustatud ja 305 kindlustamata.

Joonis 22. Juuru valla perearstiniimistus olevate inimeste haigestumused. Allikas: Juuru valla pereõde

Joonisel on välja toodud protsent nimistus olevatest inimestes. Kõige enam on inimesed haigestunud südame- ja veresoonehaigustesse ning luu- ja lihaskonna haigustesse.

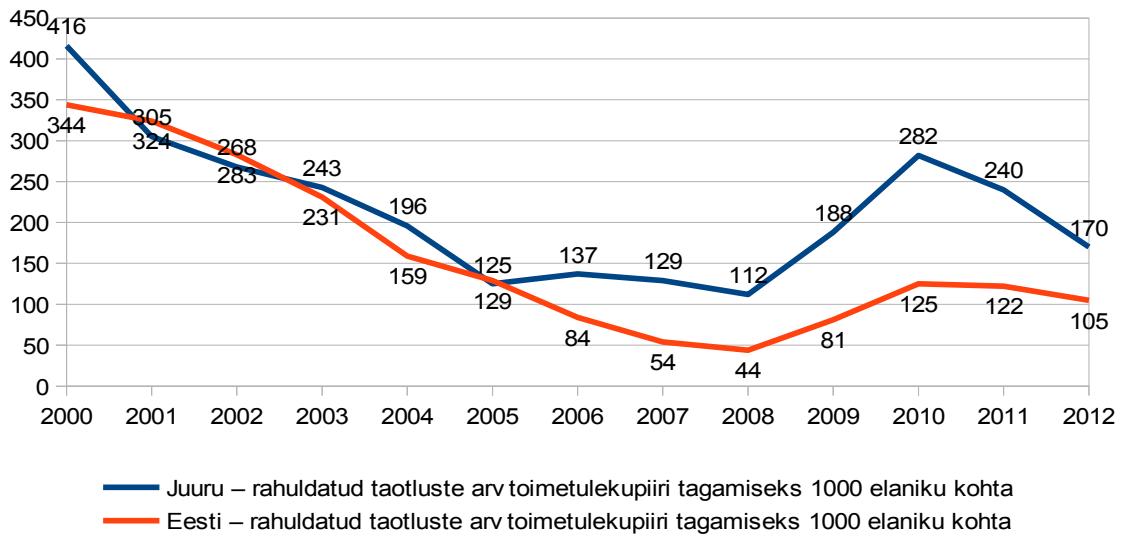
2.2.4. Toimetulekutoetused

Toimetulekutoetust makstakse abi vajavatele isikutele toimetuleku soodustamiseks.

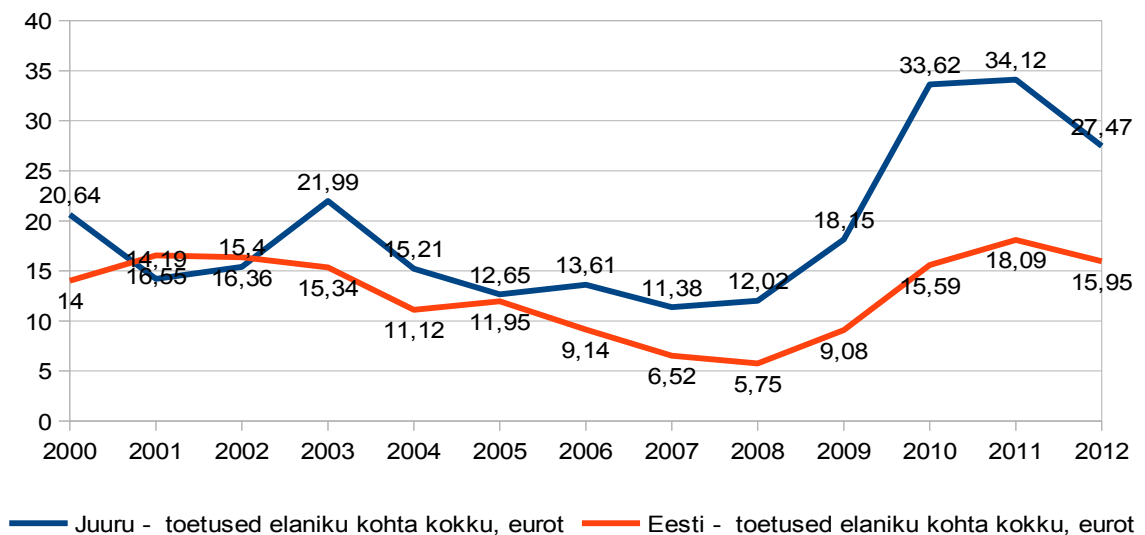
Toimetulekutoetus on riigi abi puudusekannatajatele, mille väljamakset korraldab kohalik omavalitsus. Puuduse leevendamiseks pakuvad kohalikud omavalitsused vastavalt olukorrale nii sotsiaalteenuseid kui ka muud sotsiaalabi. Toimetulekutoetust makstakse siis, kui kõik muud vaesuse ja puuduse leevendamise abinõud ei ole olnud efektiivsed.

2013. aastal oli toimetulekutoetuse piirmäär 76,70 eurot kuus üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele ning 61,36 pere teisele ja igale järgnevale liikmele. Toimetulekupiiri kehtestamisel lähtutakse minimaalsetest tarbimiskuludest toidule, riietusele ja jalanõudele ning muudele kaupadele ja teenustele esmavajaduste rahuldamiseks.

Tabelites on võrreldud Juuru ja Eesti keskmisi näitajaid.

Joonis 23. 1000 elaniku kohta rahuldatud toimetulekutoetuste arv Allikas: Eesti Statistika andmebaas

Joonis 24. Toimetulekutoetus inimese kohta. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

2.2.4. Sotsiaaltoetused ja -teenused

Vastavalt vallavolikogu poolt kehtestatud määrustele makstakse meil hetkel järgmisi täiendavaid toetusi.

- *Sissetulekust sõltuvad rahalised toetused:*
 - 1) *huvitegevuse toetus (huviringi ja huvikooli omaosalus)* - toetust makstakse vähekindlustatud perekonnale iga lapse kohta ühe huvitegevuse kulude katmiseks ning

spordi- ja lastelaagrite tuusikute osaliseks või täielikuks kompenseerimiseks.

2) *küttetoetus* - toetust makstakse vähekindlustatud isikule, perekonnale või üksi elavale vanurile, kellel puuduvad tema suhtes ülalpidamiskohustusega isikud ning nad ei jaga ühist majapidamist teiste isikutega. Kuludokumente alusel, mis on vanemad kui kolm kuud, ei kompenseerita. Küttetoetust makstakse kuni 10 ruumimeetri puidu eest kütteperioodi kohta ja toetuse suuruse otsustab vallavalitsus. Toetust on õigus saada üks kord 12 kuu jooksul.

3) *ravitoetus* - ravi- ja rehabilitatsioonitoetust makstakse vähekindlustatud isikule või perekonnale. Ravi- ja rehabilitatsioonitoetust makstakse abivahendi soetamiseks või selle osaliseks kompenseerimiseks, retseptiravimite osaliseks kompenseerimiseks, prillide kompenseerimiseks kuni 75 euro ulatuses aastas ning rehabilitatsiooniplaanis planeeritud tegevuste korraldamiseks. Taotlusele eelneva kolme kuu jooksul retseptiravimitele või abivahenditele tehtud kulutused kompenseeritakse vaid juhul, kui tehtud kulutused ületavad 20 eurot kuus. Toetust võib määrata ühele isikule piirmäära (300 eurot aastas) ulatuses, kuid mitte rohkem kui 50% tehtud kulutustest.

4) *ravikindlustusega hõlmamata isiku toetus* - Ravikindlustusega hõlmamata isiku toetust makstakse ettenägematute ja hädavajalike ravikulude, puudeastme ja töövõimekaotusprotsendi määramiseks tehtavate kulude osaliseks katmiseks. Ravikulude osaline kompenseerimine toimub isiku avalduse alusel, millele on lisatud pere- või raviarsti teatis. Toetuse suuruse otsustab vallavalitsus.

5) *toiduabitoetus* - Toiduabitoetust antakse vähekindlustatud isikule või perekonnale sotsiaal- ja lastekaitse spetsialisti ettepanekul.

6) *erakorraline toetus* - Erakorralist toetust makstakse vähekindlustatud isikule või perekonnale. Erakorralist toetust on võimalik taotleda loodusõnnetuse, tulekahju või olmeavarii tagajärgede likvideerimiseks, sealhulgas ka hädavajalike esmatarbekaupade ostmiseks, lastele riiete ja esmatarbehahendite ostmiseks ning muudeks põhjendatud ettenägematuteks kuludeks.

- *Sissetulekust mittesõltuvad rahalised toetused:*

- 1) sünnitoetus 256 eurot;
- 2) I klassi mineva lapse toetus 64 eurot;
- 3) matusetoetus 128 eurot;
- 4) huvikooli toetus

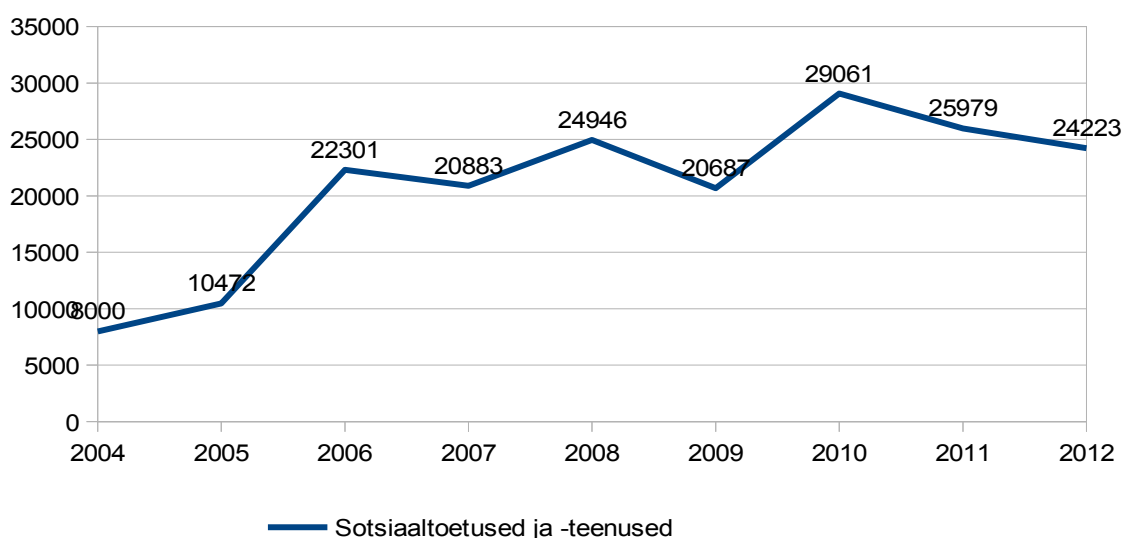
- *Mitterahalised toetused:*

- 1) jõulutoetus kodustele lastele;

2) sünnipäevatoetus 75 ja vanematele juubilaridele.

- *Koduhooldusteenus* – osutatakse eakatele, kes ei suuda või ole võimelised oma igapäevaeluga üksi hakkama saama.
- *Hooldekoduteenus* – on suunatud isikule, kes ei ole suuteline iseseisvalt toime tulema ja kelle toimetulekut ei ole võimalik tagada teiste sotsiaalteenustega või muu abi osutamisega. Lisaks pakub hooldekodu duši ja sauna kasutamist, pesupesemisteenust madala sissetulekuga inimestele.
- *Hooldajatoetus puudega inimestele* – määratakse raske või sügava puudega inimese hooldajale.
- *Humanitaarabiteenus* – loodud on võimalus kasutatud riiete ja majapidamistarvete tasuta saamiseks.
- *Puudega laste lapsehoiuteenus* – riiklik toetus, mida saab maksata puudega lapse perele lapsehoidja palkamiseks. Antud hetkel ei ole Juuru vallas vastava teenuse pakkujat, seega korraldatakse vastavate rahaliste vahendite arvelt puudega laste transportteenust lähimasse erivajadustega laste kooli.
- *Puudega laste hooldajatoetuse teenus* – riiklik toetus, mille väljamakseid korraldab kohalik omavalitsus.

Pakutavad teenused on siiani rahuldanud Juuru valla raskustesse sattunud inimesi ja alati arvestatakse eriolukordadega. Sihtgrupile osutatav teenus on kättesaadav abivajajale. Sotsiaaltoetuste ja -teenuste protsent kogu eelarvest jääb aastatel 2004-2012 vahemikku 0,86-1,74%.

Joonis 25. Juuru valla sotsiaaltoetuste ja -teenuste eelarve. Allikas: Juuru Vallavalitsus

2.3. Kaasatus kogukonna tegevustesse

2.3.1. Kogukonna motivaatorid

Juuru valla elanike aktiviseerimiseks on ellu kutsutud mitmeid motiveerivaid tegevusi, mis võimaldavad tunnustada inimesi, kes oluliselt mõjutavad paikkonna eluolu. Tunnustuse eesmärk on väärtustada ning avaldada avalikku tähelepanu ühele või mitmele Juuru valla elanikule, kes oma tööalase või ühiskondliku tegevusega on silma paistnud mingi valdkonna arendamisel.

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamiseks korraldataval vallavolikogu esimehe ja vallavanema pidulikul vastuvõtul antakse üle elutöö, aasta sotsiaaltöö, aasta haridustöö, aasta kultuuri- ja spordipreemia.

E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumi lõpuaktusel antakse üle Juuru valla Eduard Vilde preemia parimale gümnaasiumi lõpetajale.

Lisaks tunnustatakse premeeritud vallavanema tänukirjaga. Eelpool nimetatud preemiade rahalineväärtus on 319 eurot, v.a. elutöö preemia, mille suurus on 1597 eurot.

2.3.2. Elanike kaasamine

Juuru vallas on loodud mitmeid võimalusi elanike kaasamiseks erinevatesse otsustusprotsessidesse. Inimesed on kaasatud kogukonna tegevustesse läbi erinevate ühingute, seltside, kolmanda sektori ühenduste, vabatahtlike tegevuste jms kaudu. Viimased omakorda on läbi erinevate institutsioonide kaasatud Juuru Vallavolikogu revisjoni-, eelarve-, keskkonna-, sotsiaal- ja tervishoiu-, haridus- ja kultuurikomisjonide töösse, esindamaks oma teadmisi ja arvamust ning tagamaks piirkonna ühtlast arengut.

Vallavalitsuse juurde on 2010. aastal moodustatud arengukomisjon, mille põhieesmärk on külade säilimise ja taaselustamise toetamine, külaelu arendamine ning elanike heaolu suurendamine.

Eelnevast tulenevalt on komisjoni eesmärgiks:

- vallavalitsuse ja kodanikeühenduste koostöö koordineerimine;
- omaalgatuse ja ühistevõtmise toetamine;
- identiteedi- ja kodukohatunde väärtustamine;
- külaelu eestvedajate aktiviseerimine;

- külade maine ja heakorra parandamine;
- kohaliku ettevõtluse toetamine;
- töökohtade tekkeks eelduste loomine;
- avalike teenuste pakkumise koordineerimine.

Komisjoni eesmärkidest tulenevad ülesanded on:

- koostöövõrgustike loomine;
- koolituste ja infopäevade korraldamine;
- õppe- ja infomaterjalide koostamine ja levitamine;
- omavalitsuse õigusaktide eelnõude algatamine.

Lisaks eeltoodule on moodustatud Noortevolikogu, toimuvad avalikud arutelud arengukavade ja planeeringute koostamisel ja vallavalitsuse infotunnid külades.

Valla infoleht Juuru Valla Teataja ilmub üks kord kuus ning seda jagatakse tasuta igale leibkonnale. Valla Teataja on elektrooniliselt kättesaadav aadressilt www.juuru.ee > valla infoleht.

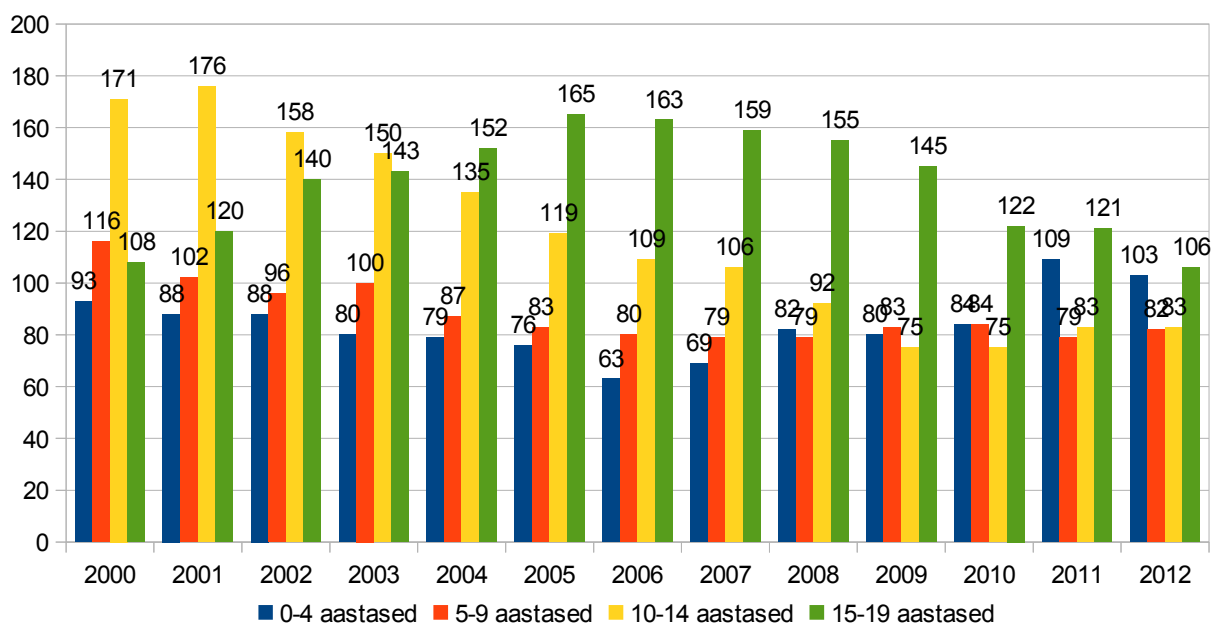
3. Laste ja noorte turvaline ning tervislik areng

Selles valdkonnas kirjeldatakse selliseid lapse tervist ja arengut mõjutavaid tegureid nagu vanus, sugu, pärilikud omadused, haritus, sotsiaalsed oskused ja eluviis. Laste arengule ja tervisele avaldab suurt mõju neid ümbritsev sotsiaalne võrgustik, vanemate, vanavanemate ning sõprade eluviis, eeskujud, teadmised ja oskused.

Lapse tervist mõjutavad kodused elamistingimused, kodukoha loodus- ja tehiskeskkonna tingimused ning lasteaia- ja koolikeskkond. Lisaks neile on oluliseks mõjutajaks üldine sotsiaalmajanduslik keskkond, sh haridus- ja tervishoiusüsteem ning töötus ja vaesus. Laste tervise ja arengu seisukohalt on olulised mõjurid immuniseerimine ja nõustamine; tervisehäirete varajane avastamine; laste koolitee ohutus; liikluskorraldus ja tänavavalgustus; regulaarne liiklusalane ennetustöö; mänguväljakud; liikluslinnakud; noortekeskused; laste- ja noorteklubid; kuritegevusele, narkomaaniale ja lapsi ahistavale või vägivaldsele käitumisele suunatud ennetustöö; tunnustuse avaldamine inimestele ja ettevõtetele, kes on eriliselt silma paistnud laste ja noorte olukorra parandamisel jne.

3.1. Laste arv omavalitsuses

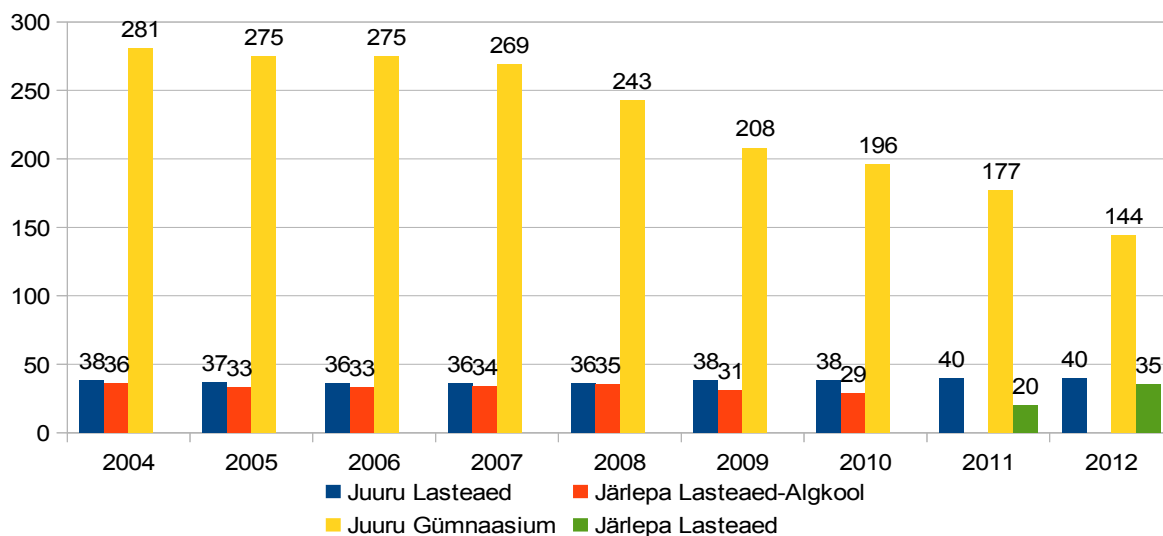
Juuru vallas on 15-19 aastaste laste arv aastatega langenud, kuid 0-4 aastaste arv on tõusuteel ja loodame, et selline tõus jätkub ka edaspidi.

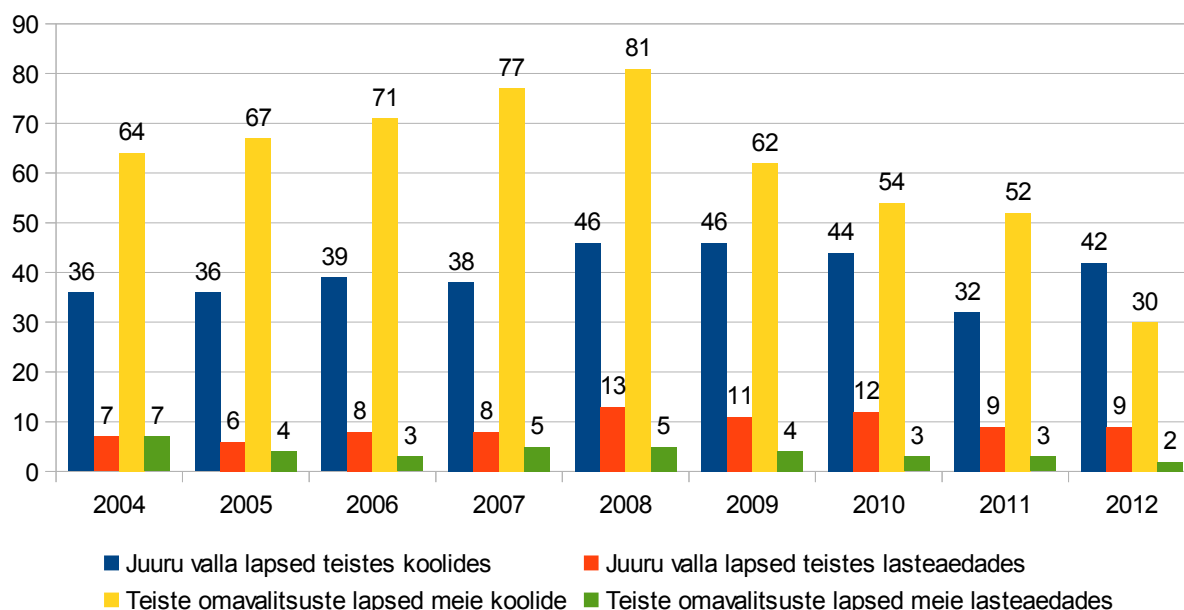
Joonis 26. Laste arv Juuru vallas. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

3.2. Õpilaste arv haridusasutustes

Juuru vallas on järgmised haridusasutused: E. Vilde nim. Juuru Gümnaasium, Järlepa Lasteaed (kaks lasteaiarühm) ja Juuru Lasteaed Sinilill (kaks lasteaiarühma). 2011. aastal suleti Järlepa Lasteaed-Algkooli kooli osa. Juuru koolis ja lasteaedades on head võimalused laste hariduseks ja arenguks. Juuru Gümnaasiumis käivatele kõikidele õpilastele on korraldatud tasuta õpilastransport. Raiküla Kooli õpilastele, kes soovivad iga päev kodus käia on võimaldatud tasuta transport. Kompenseerime gümnaasiumides käivatele õpilastele transpordikulu.

Joonis 27. Laste arv Juuru valla koolides ja lasteaedades. Allikas: Juuru Vallavalitsus

Joonis 28. Kooli- ja lasteaialaste liikumine. Allikas: Juuru Vallavalitsus

Alates 2008. aastast on murettekitavalt vähenenud õpilaste arv, sealhulgas teiste omavalitsuste õpilaste arv meie koolides. Seoses lasteaiakohtade puudusega 2010. aastal on Juuru valla laste arv teistes lasteaedades jätkuvalt suurem kui teiste omavalitsuste laste arv meie lasteaedades. 2011. aastal lahendati kohtade puudus Järlepas teise rühma avamisega ning sulgeti algkool, kuid Juuru valla lapsed teistes omavalitsustes käib endiselt liiga palju.

3.2. Koolikohustuse täitmine

Koolikohustuslikud on lapsed alates 7. eluaastast kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni. Eesti Hariduse Infosüsteemi andmetel on õpilasi, kes ei ole ühegi kooli nimekirjas. Andmeid kontrollides selgus, et nende pered on kolunud välismaale ja lapsed täidavad koolikohustust välisriigis.

3.4. Laste ja noortega tegelevad asutused

Asenduskoduteenus – riiklik teenus, mida pakub Juuru Lasteküla Juuru Vallavalitsuse allasutusena. Asutus avati 2012. aastal ja viie peremajaga. Hetkel on Juuru Lastekülas 26 last.

Huviringid – toimuvad Juuru Gümnaasiumis ja Juuru Rahvamajas. Ringides osalemine on lastele tasuta. Lastele pakutavate tegevuste loetelu:

- klaasimaal
- kergejõustik (T)
- spordiring 2.-3. kl (P)
- spordiring 4.-5. kl (P)
- lastekoor
- mudilaskoor
- kellamäng
- poistekoor
- näitering
- jalgpall
- võrkpall
- kandlering
- noortebänd

Juuru vallas on kaks tavalasteaeda kokku nelja liitühmaga ja päevahoidu ei pakuta. Hariduslike erivajadustega lastel puudub võimalus käia lasteaias oma piirkonnas, lähim võimalus on käia Raplas „Pääsupesa“ lasteaias. Juuru Gümnaasium on tavaprogrammi järgi õppivatele lastele mõeldud haridusasutus.

Venekeelsest perest pärit lastele (koolieelikutele) toimub eesti keele õpe lasteaiadades, koolis jätkub parandusõpe, olemas on logopeed.

3.5. Lastele ohutu elu- ja õpikeskkond

Veekogud

Olulisemad kasutatavad veekogud on Keila jõgi, Atla jõgi ja Järlepa järv. Ametlikke supluskohti (s.t vetelpääste ja valvega) vallas ei ole.

Tee kooli ja lasteaeda, ülekäigurajad

Juuru valla laste lasteaia- ja koolitee ei ole eriti ohutu, kuna puuduvad kõnni- ja kergliiklusteed. Ülekäigurada on märgistatud vaid Juuru Gümnaasiumi ees. Juuru valla eeliseks on maapiirkonnale omane hõre liiklus.

Mänguväljakud

Kehtestatud ohutusnõuetele vastavavaid laste mängualasid on vähe. Mänguväljakud on Juuru ja Järlepa lasteaia juures, Järlepa keskuses ja Juuru Lastekülas. Plaanis on rajada kultuuri- ja spordipark Juuru alevikku ning puhke- ja virgestusala Pirgu külla. Viimased on mõeldud igas vanuses tervise-spordi harrastajatele.

3.6. Kooli/lasteaia terviseteenuse olemasolu

Juuru valla haridusasutusi teenindab kohalik perearst. Juuru Gümnaasiumis on olemas sotsiaalpedagoog. Logopeed on olemas Järlepa Lasteaias ja Juuru Gümnaasiumis. Liikumisõpetaja on olemas koolis.

3.7. Kohaliku omavalitsuse poolne initsiatiiv ja toetused tagamaks teenuste kättesaadavust

Koolitoit

Juuru valla koolides on toit tasuta kõigile Juuru valla lastele. Oluline on märkida, et toidu serveerimisel võimaldatakse lapsel ise söögiportsjoni suurust määrata. Juuru gümnaasiumis töötab ka puhvet.

Lasteaiakohad

Juuru vallas on kaks lasteaeda kokku nelja rühmaga. Järlepas on kaks rühma ja Juurus kaks rühma.

Lasteaiaga seotud kulud lapsevanemale

Kohatasu tasuvad lapsevanemad lasteaias 15eurot kuus. Toimetulekutoetuse saajad on

kohamaksust vabastatud. Toidupäeva maksumus on Juuru lasteaias 1.25 eurot ja Järlepa lasteaias 1.15 eurot.

Pikapäevarühm

Juuru Gümnaasiumis pakutakse pikapäevarühma teenust, mis on lastele tasuta, sealhulgas toit.

Õppevälised tegevused alushariduses

Järlepa lasteaias muusikaring.

Erinevad nõustamised

Juuru valla pered saavad lastega käia Rapla Maakonna Psühholoogiateenistuses nõustamisel, vastavad kulud kannab Juuru Vallavalitsus.

Huviringid ja trennid

Kooli huviringid on rahastatud vallaeelarvest. Lisaks toetatakse huvikoolis õppiva lapse ühe huviringi koolituskulu katmist.

4. Tervislik elu-, õpi-, ja töökeskkond

Inimese igapäevase töö-, õpi- ja elukeskkonna korraldus määrab suuresti tema psühhosotsiaalse heaolu ja tervisliku seisundi. Kvaliteetne joogivesi, puhas õhk, ohutu ja täisväärtuslik toit ning head elu- ja töötingimused kindlustavad hea tervise ja tööjõudluse. Tervise säilitamiseks ja parendamiseks on oluline väärtustada ja arendada keskkonnatervise valdkonda. Tulemuslikud on keskkonna ohutegurite nagu reostus, müra, nakkushaiguste levik jms kahjuliku toime vähendamine või kõrvaldamine koordineeritud ja operatiivse korralduse kaudu ning turvalise ja tervist toetava töö-, õpi- ja elukeskkonna arendamine. Oluline on motiveerida tööandjaid kaitsma inimese tervist ja keskkonda.

Kirjeldatavad elemendid antud valdkonnas annavad ülevaate looduslikust ja tehiskeskkonnast tulenevate bioloogiliste, keemiliste ja füüsikaliste tegurite mõjust inimese tervisele. Oluline on hinnata omavalitsuse territooriumil asuvate objektide terviseriske ning teavitada neist ja nende ohjamise meetmetest elanikkonda. Selle valdkonna indikaatorite kirjeldamine annab võimaluse planeerida tegevusi liiklus-, olme-, töö- ja vaba aja vigastuste vältimiseks ning turvalise ja ohutu keskkonna koordineeritud arendamiseks.

4.1. Huvitegevuse ja vaba aja veetmise kohad

Juuru Rahvamaja, Juuru gümnaasium, Mahtra seltsimaja, Härgla Raamatukogu, Järlepa Haridus- ja Kultuurikeskus (HAKUKE):

- Segakoor
- Kapell
- Juuru naisrühm
- Järlepa naisrühm
- Näitering
- Kandlering
- Järlepa kandlering
- Seenioride rahvatantsurühm
- Naisansambel "Metsalilled"
- Seltskonnatants
- Jooga
- Animaring
- Maailmaparandajate klubi

4.2. Üldkasutatavad spordirajatised ja terviserajad

Juuru gümnaasiumi võimla ja staadion

Järlepa mängu- ja spordiväljak

Pirgu terviserada

Juuru skatepark

4.3. Transport ja teedevõrk

Tänavavalgustus

Tänavavalgustus on hetkel olemas Juuru alevikus ja Järlepa küla keskses. 2011. aastal tuli juurde seoses Järlepa haridus- ja kultuurikeskuse ehitusega Tammemäe tänava tänavavalgustus ning 2012. aastal seoses Juuru Lasteküla ehitusega lisandus Kodutänav tänavavalgustus. Tänavavalgustuse omanik ja haldaja on Juuru vald, kes koostab arenguplaani ja sõlmib korrashoiuks ja arenduseks vajalikud lepingud. Seisukord on üldiselt rahuldav, esmane vajadus olemasoleva tänavavalgustuse parendamiseks on Järlepa tänavavalgustuse rekonstrueerimine mitmerežiimseks. Kuritegevusriskide maandamiseks tuleks rajada Järlepa järve äärde viiva kergtee valgustus.

Üldplaneeringuga on kavandatud täiendava tänavavalgustuse rajamine Pirgu suvilapiirkonda komplekselt muude tehnovõrkudega. Lisaks on tänavavalgustus vajalik rajada Härgla küla keskses (tootmistaast kuni raamatukoguni).

Tänavavalgustusele on üldplaneeringu järgselt seatud üldised ehitamis- ja kasutamistingimused:

- tänavavalgustuse rajamisel tuleb arvestada turvalisusriskide ja funktsionaalsusega (esmal rajada suurema inimeste kontsentratsiooniga ning liiklusohutikesse kohtadesse);
- tänavavalgustus peab olema miljöoga sobiv;
- uute liinide rajamisel ja olemasolevate rekonstrueerimisel arvestada üldise visuaalse pildiga;
- uute liinide rajamisel kasutada maakaabelliine.

Rohealad

Rohealade vähesust ei ole, probleemiks on alade väljaarendamine, funktsioonide esiletoomine. Kõik alad vajavad vähemalt osaliselt projekteerimist ja rajamist.

Teedevõrk

Üldplaneeringuga esitatakse olemasolevad teed ning teede kaitsetsoonid. Detailplaneeringu ja

ehitusprojekti käigus tuleb vajadusel planeerida uued kogujateed nii olemasolevate kui uute hoonete teenindamiseks. Uute hoonestusalade arendamisel tuleb võimalusel vältida täiendavate mahasõitude tekitamist Kose-Purila tugimaanteele T-14.

Üldiselt on valla teedevõrk välja kujunenud ja olulisi muudatusi ei vaja. Tähelepanu vajab eelkõige olemasolevate teede kvaliteedi tõstmine ja sõidetavuse parandamine ning kergliikluskoridoride väljaarendamine.

Kohalike teede mustkatte alla viimine on reguleeritud Juuru valla teehoiukavas.

Liiklust korraldava ja teenindava ehitise maana on reserveeritud:

- Juuru alevikus Juuru Vassili Õigeusu kiriku kõrval asuv ala raskeveokite parkimiseks. Ala asub olemasoleva tootmismaa vahetus läheduses ning alevikku on võimalik sõita sisse elamutsooni läbimata.
- Juuru alevikus Tallinna mnt 10 ja 12 vaheline ala täiendavaks alevikusiseseks parkimiseks.
- Täiendav parkla Juuru alevikus Mahtra Talurahvamuuseumi ja lasteaed/hooldekodu vahetus läheduses.
- Täiendav parkla Järlepa külaplatsi ja matkaraja teenindamiseks.
- Täiendav parkla Järlepa külas Keskuse tn 4 ja 2A vahelisel alal.

Ühistranspordi seisukohast on oluline parandada vallasisest ühistransporti ning ühendust Rapla linnaga. Vajalik oleks ühistranspordi võrku ühendada Härgla-Pirgu piirkond (Juuru ja Pirgu vaheline lõik).

Vajalikud ümberkorraldused liikluskorralduses eesmärgiga korrastada liikluskorralduse ja tõsta liiklusohutust:

- Ringristmik Juuru tee ja kõrvalmaantee Juuru-Rapla ristmikule.
- Juuru alevikus Tallinna mnt 18 vahetus läheduses parkimiskeeluga peatumistaskud gümnaasiumi ja rahvamaja teenindamiseks.

Kergliiklusteed

Valla ainus olemasolev kergliiklustee on Järlepa külas keskusest järve äärde viiv Järve tee pikkusega 0,87 km. Kruuskattega tee on heas seisukorras. Probleemiks on tee valgustuse puudumine, edaspidi võiks tee mustkatte alla viia.

Täiendavate kergliikluskoridoride rajamist nähakse ette Juuru ja Järlepa teede ristmikust kuni Atla küla tiheasustusalani ning Järlepa küla keskuses planeeritava elamumaani eesmärgiga tõsta liiklusohutust ja kergliiklejate turvalisust. Jalgteede rajamist nähakse ette Juuru alevikus.

Juuru alevikus on tekkinud vajadus Tallinna maantee äärse kergtee järele, kuna see on peamine

aleviku äärepiirkonna ja naaberkülade koolilaste kodutee.

Maakondlikus perspektiivis on kergliiklustee planeeritud suuremate naabervaldade keskusi ühendavate riigimaanteedde äärde: Rapla-Juuru mnt, Seli-Angerja tee, Juuru-Kaiu-Kuimetsa mnt, Maidla-Rapla mnt.

Vallasisesega tähtsusega riigimaanteed, kuhu on planeeritud kergtee, on Juuru-Järlepa mnt ja Juuru-Pirgu tee.

4.4. Keskkonnamõjurid

Joogivee kvaliteet

Juuru

Juuru aleviku ühisveevärgi torustik rekonstrueeriti 2005. aastal. Ühisveevärgi vee- ja kanalisatsioonitrasside laiendamise käigus ehitati 2012. aastal vee- ja kanalisatsioonitrassid Side, Staadioni, Kuuse tänavale, Kalmistu teele ja Tallinna maanteele. Veeanalüüsidele tuginedes vee kvaliteet torustikus ei halvene. Veesurve torustikus on stabiilne.

Järlepa

Järlepa küla puurkaevpump ja veetorustik rekonstrueeriti 2013. aastal Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) veemajanduse programmi toetusel. Rekonstrueerimise käigus vahetati välja veetorustik, puuriti uus puurkaev, ehitati pump ja paigaldati rauaerastusfiltrid

Maidla

Maidla küla keskasula veetrassid ja pumbamaja seadmed on rekonstrueeritud 2012. aastal. Ühisveevarustuse ja -kanalisatsiooni teenuse osutamine anti üle vee-ettevõttele Osühing SOVAL Teenus. 2012 sügisel.

Ühisveevärgi puurkaevud ja pumplad

Nr	Pumpla nimi	Puurkaev-pumpla valmimise aasta	Veehorisont	Puurkaevu sügavus	Projekteeritud tootlikkus (deebit) m ³ /h	Lubatud veevõtt m ³ /d	Tegelik veevõtt 2012.a m ³ /d	Vee kvaliteet	Tehniline seisukord, ettepanekud
1	Juuru elamutsooni puurkaev	1969	0	185	27,0	51	26,25	Vastab nõuetele	Tehniline seisukord hea, rekonstrueeritud 2005.a
2	Järlepa asula puurkaev	2013	0	75	10,8	50	15	Raud ülenormatiivne (500 µg/l – 08.01.2013.a analüüs)	Puuritud uus kaev, ehitatud pump ja paigaldatud rauaerastusfiltrid.
3	Maidla lastekodu puurkaev	1973	0	60	5,0	9,86	1,6	Vastab nõuetele	Tehniline seisukord hea, veetõsteseadmed, veetrassid ja elektripaigaldis rekonstrueeritud 2013.a

Pinnaveekogusse juhitud puhastamist vajava vee reostuskoormus

Reostuskoormus on äratoodud alljärgnevas tabelis.

Reoveepuhasti nimetus, suubla nimetus, riiklik kood	Reostusnäitajad	Lubatud reostuskoormus t/a	Tegelik 2012.a reostuskoormus t/a
Juuru asula puhasti, Atla jõgi, 109690	BHT 7	0,4298	0,1490
	HA	0,6017	0,1250
	P üld	ei limiteerita	0,0300
	N üld	ei limiteerita	0,2110
	KHT	2,1490	0,1800
Järlepa asula puhasti, Angerja oja, 109170	BHT 7	0,2283	0,0630
	HA	0,3196	0,0460
	P üld	ei limiteerita	0,0050
	N üld	ei limiteerita	0,0320
	KHT	1,1415	0,0670
Maidla Lastekodu heitvee väljavool, Vana-Maidla jõgi, 1096109	BHT 7	0,0662	0,0080
	HA	0,0579	0,0080
	KHT	0,4284	0,0900
	P üld	ei limiteerita	0,0001
	N üld	ei limiteerita	0,0050

Heitvee puhastumine

Juuru asula reoveepuhasti OXYD-45 vahetati välja 2008. aastal. AS Amaks poolt paigaldati uus AS-ANAComb 350 tüüpi moodulpuhasti. Uus puhasti on projekteeritud puhastamaks 325-375 ie reovett. Tänapäevani on olnud probleemiks puhasti stabiilsuse ja nõuetekohaste puhastustulemuste saavutamise. Reoveepuhastile järgneb kaks biotiiki, mis on halvas seisus. Biotiikidest ei ole vähemalt 10 aastat jääkmuda eraldatud. Biotiikide põhi ei ole vettpidav ja seega on ohustatud põhjavesi. Ülevaade puhasti andmetest on toodud alljärgnevas tabelis.

Juuru aleviku reoveepuhasti puhastustulemused

Saasteaine nimetus	Siseneva Reovee põhinäitajad (mg/l)	Väljuva heitvee põhinäitajad 2012.a (mg/l)			
		Vee erikasutusloa ga lubatud (mg/l)	I kvartal	II kvartal	IV kvartal
BHT7	900,0	25,0	18,0	15,0	23,0
HA	250,0	35,0	16,0	16,0	12,0
KHT	1200,0	125,0	<30	<30	36,0
N üld	130,0	ei limiteerita	43,0	23,0	13,0
P üld	15,0	ei limiteerita	2,7	5,0	1,9

Järlepa küla keskasula reoveepuhasti OXYD-90 on ehitatud 1976. aastal. Seadmed on küllaltki amortiseerunud ja vajavad pidevat remonti. Puhasti saavutab nõutavad puhastustulemused, kuid suure sademevee infiltratsiooni tulemusena on sademeterohkel ajal sisenev reovesi tugevalt lahjenenud. Reoveepuhastile järgneb kolm biotiiki, mis vajavad puhastamist. Lisaks on koprakolooniate tõttu Angerja ojas vee tase niivõrd kõrge, et veevool tiikidest välja vahel puudub.

Järlepa küla reoveepuhasti puhastustulemused

Saasteaine nimetus	Siseneva Reovee põhinäitajad (mg/l)	Vee erikasutusloa lubatud (mg/l)	Väljuva heitvee põhinäitajad 2009.a (mg/l)		
			I kvartal	II kvartal	IV kvartal
BHT7	170,0	25,0	7,2	16,0	15,0
HA	28,0	36,0	5,0	12,0	10,0
KHT	380,0	125,0	<30	<30	<30
N üld	23,0	ei limiteerita	6,4	3,4	8,3
P üld	2,7	ei limiteerita	0,8	1,2	0,9

Maidla küla keskasula reoveepuhastuseks on rajatud septik ja biotiik. Septik on täielikult amaortiseerunud ning biotiik kinni kasvanud. Kanalisatsioonitorustikust väljuv reovesi seguneb Maidla tiigi ülevooluga ning lahjeneb oluliselt. Edasi liigub reovesi läbi endise biotiigi põhja looduslikule märgalale kus suvisel ajal reovesi puhastub looduslikult.

Välisõhk

Välisõhu saasteluba on OÜ-l Soval Teenus ja Juuru gümnaasiumil. Tegemist on Juuru gümnaasiumi ja Järlepa keskasula katlamajade kui paiksete õhusaastallikatega.

Vallas puuduvad teadaolevalt tervisele ohtlikuid paikseid välisõhusaasteallikaid.

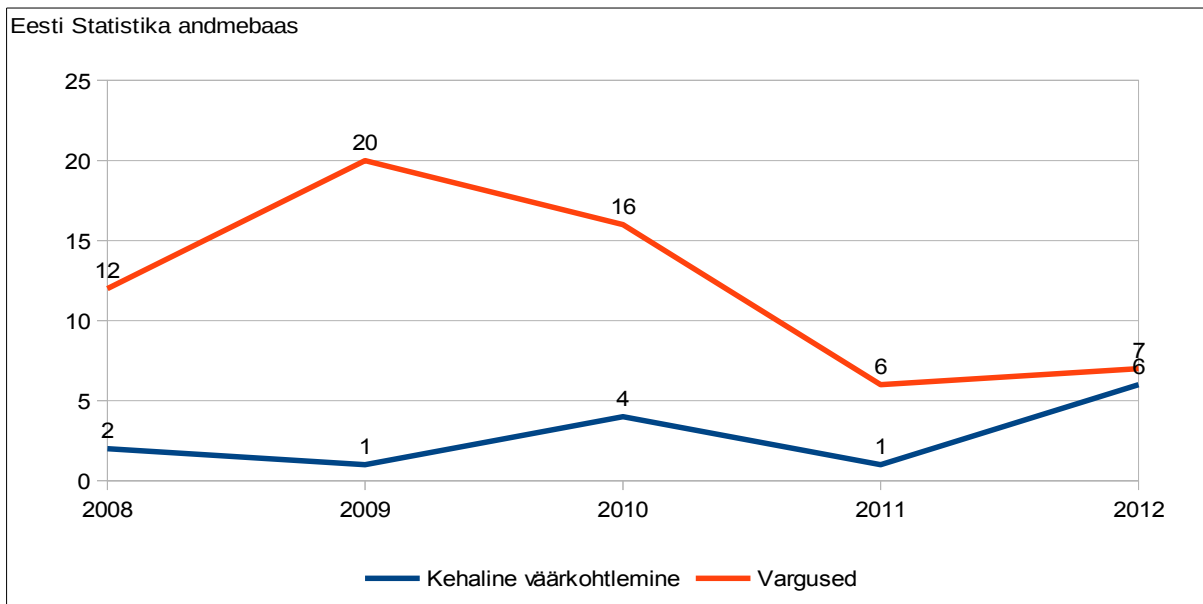
Mingil määral võivad kõne alla tulla teatavad ettevõtted, kus võib ruumide siseõhuga probleeme olla. Näiteks Järlepas klaasplastist detailide tootmine, Jalusel värvimised ja lakkimised, Juurus värvimised ja lakkimised.

Jäätmed ja jäätmekäitlus

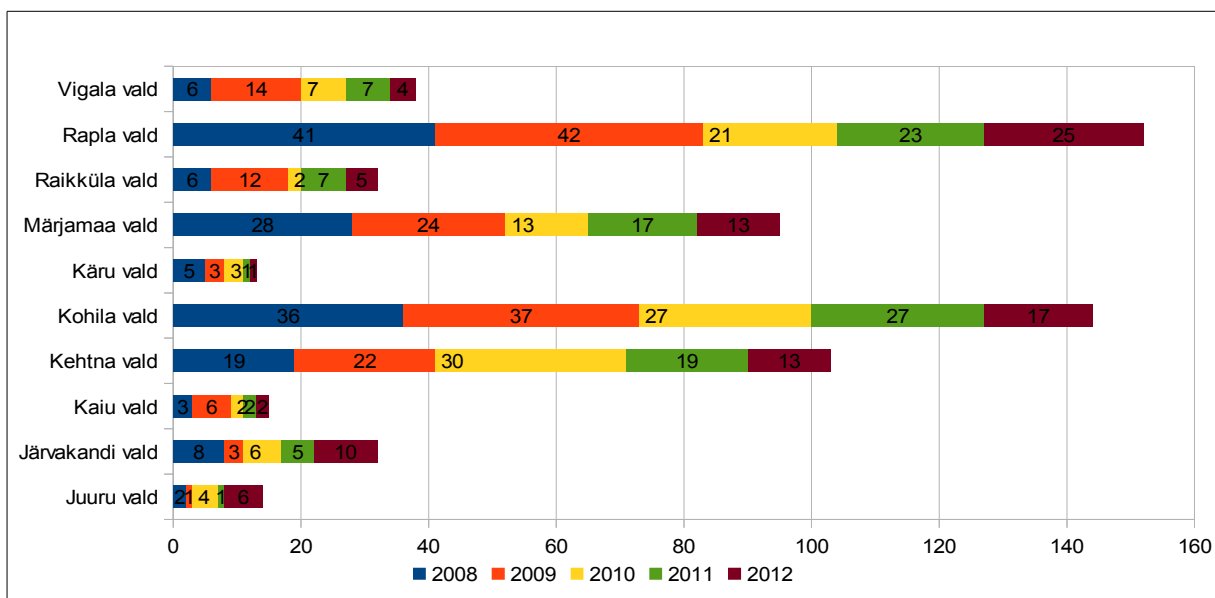
Valla territooriumil toimivat prügilat ei ole. Endised prügilad on nõuetekohaselt suletud ning tervisele ohtu ei kujuta. Vastu on võetud jäätmehoolduseeskiri ja jäätmekava. Segaalmejäätmevedu on hõlmatud korraldatud jäätmeveoga ja pakendijäätmete kogumiseks on paigaldatud konteinerid Juuru, Järlepassse ning Maidlasse. Ohtlike jäätmete kogumiseks korraldatakse üks kord aastas kogumisringe.

4.5. Kuriteod

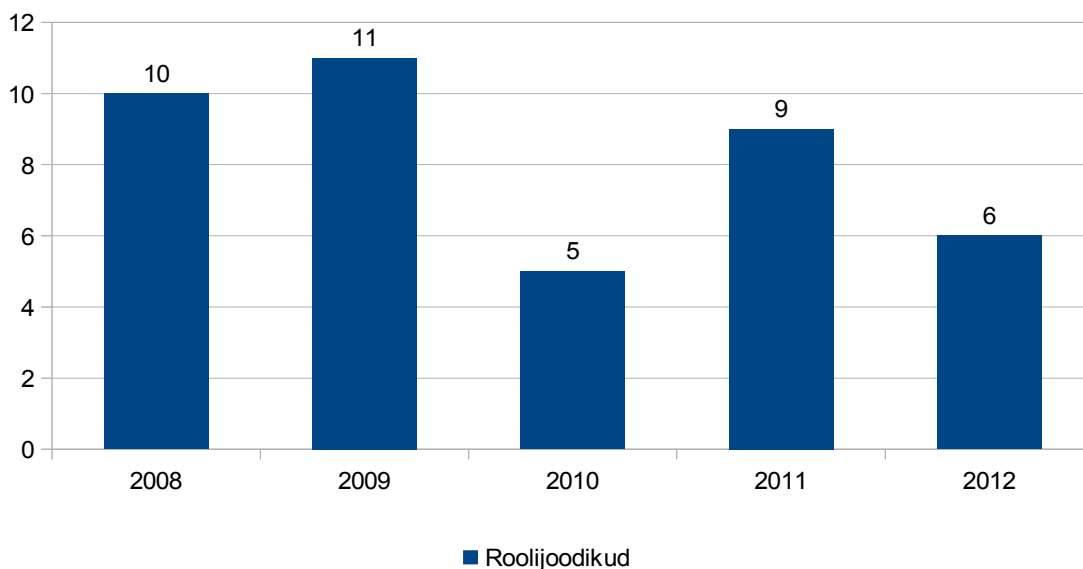
Kuritegude arv on olnud väiksem majanduse kõrgeaastatel. Varguste osakaal 2009. aastal on kõrgeim.

Joonis 30. Kehaline väärkohtlemine ja vargused. Allikas: Justiitsministeerium

Joonis 31. Kehaline väärkohtlemine ja vargused Raplamaa valdades. Allikas: Justiitsministeerium

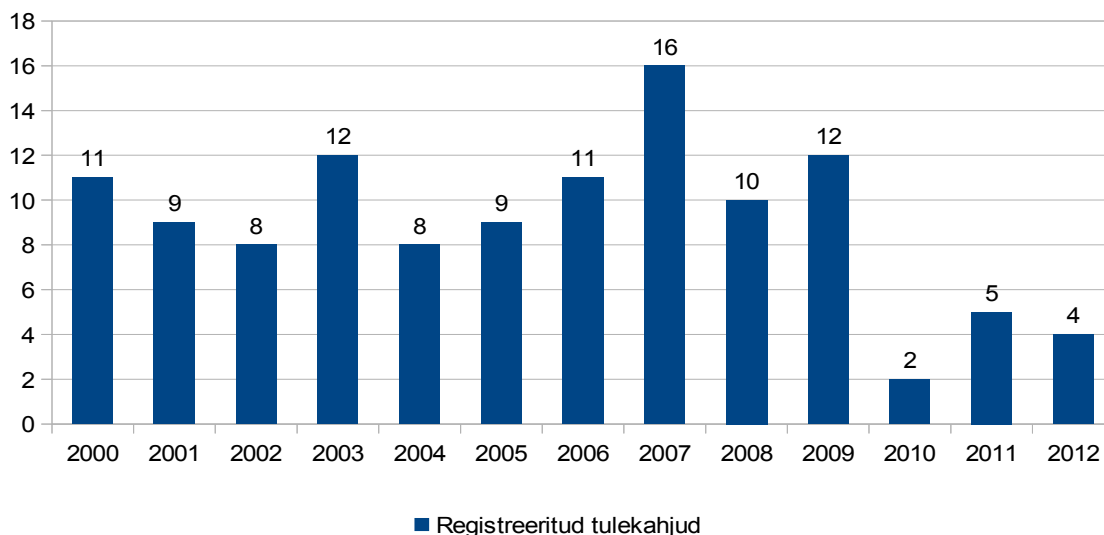

Joonis 32. Roolijoodikud Juuru vallas. Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

4.6. Tulekahjud

Päästeameti osakond asub Rapla linnas. Vabatahtlikku tuletõrjeseltsi Juuru vallas ei ole. Aastatel 2004-2012 ei ole Juuru vallas ühtegi tulekahjudes hukkunut.

Tuletõrje veevõtukohtad vajavad korrastamist.

Joonis 33. Tulekahjude arv Juuru vallas. Allikas: Eesti Statistika andmebaas

4.8. Alkoholi müüvad kauplused

Juuru vallas on alkoholi müüvaid asutusi kaks – Rapla Tarbijate Ühistu Juuru kauplus A&O ja

4.9. Kohaliku omavalitsuse alkoholipoliitika

Eraldi alkoholipoliitikat pole välja töötatud, küll aga reguleeris alkoholsete jookide jaemüüki Juuru Vallavolikogu määrus, mis lubas Juuru valla territooriumil asuvates kauplustes tegeleda alkoholsete jookide jaemüügiga kella 09.00-22.00 ja keelas müügi lastekaitsepäeval, 1. juunil. Antud määrus tunnistati kehtetuks 2008. aastal, kui alkoholiseaduse muudatusega kehtestati kogu riigis ühtsed piirangud.

Konjunktuuriinstituudi 2008. a andmetel on Eestis alkoholitarbijaid 85% täiskasvanutest ning sagedamini tarbitakse lahjasid alkoholseid jooke. Kõige suuremaks probleemiks on alkoholijoobes sõidukijuhtimine ning laste ja noorte alkoholitarbimine. Alkoholitarbimise vähendamiseks peavad astuma samme tarbijad ise ning oma suhtumise ja tarbimiskäitumise muutmise kaudu näitama paremat eeskujut teistele (sh lastele). Alkoholipoliitika meetmetest on esmajärjekorras vaja suurendada järelevalvet alkoholimüügiga seotud õigusrikkumiste üle, piirata käesolevast enam reklaami, tegeleda rohkem noortega ning rangemalt karistada inimesi alkoholijoobes sooritatud õigusrikkumiste eest.

5. Tervislik eluviis

Optimaalsel kehalisel aktiivsusel, tasakaalustatud toitumisel, turvalisel liiklus-, vaba aja ja seksuaalkäitumisel ning sõltuvust tekitavate kahjulike harjumuste puudumisel on positiivne mõju paljude haiguste ennetamisele ja tervisepotentsiaali väljaarendamisele. Teades kogukonna toitumis- ja liikumisharjumusi, alkoholi- ja tubakatarbimist ning omades ülevaadet ohtlikust ja vägivaldsest käitumisest, on võimalik suunata investeringuid tervislike valikuid soodustavasse elukeskkonda: tasakaalustatud toiduvaliku kättesaadavusse; sportimisvõimaluste, huvitegevuste ja vaba aja veetmise kohtadesse ning terviseinfo, ennetusabinõude, tugigruppide ja nõustamis- ja terviseteenuste kättesaadavusse.

Tervislike valikute ja tervisliku eluviisi soodustamise peamiseks sihtrühmaks on lapsed ja noored, kuna investeerimine laste ja noorte tervisesse on üks tulemuslikumaid meetodeid tulevaste täiskasvanute hea tervise tagamiseks.

Tervislike eluviiside edendamise abil on tõenäoliselt võimalik rahvastiku tervise seisundit oluliselt parandada. Tervisekäitumises on üksikisiku roll olulisem kui mistahes teises tervisevaldkonnas ning kõigil kodanikel on võimalus anda oma panus rahvastiku tervise paranemisse.

5.1. Tervisealase teabe kättesaadavus

Toimuvatest tervisüritustest saavad Juuru valla elanikud teada kohalikust ajalehest Juuru Valla Teataja ja valla kodulehelt, samuti pannakse info üles valla teadetetahvlitele. Olenevalt ürituse suuruselt, tehakse reklaami ka Rapla maakonnalehes „Raplamaa Sõnumid“.

Koolides ja lasteaedades käiakse koolituste raames jagamas tervisealast teavet nii lastele kui ka lastevanematele.

Terviseedenduse teabematerjalid on kättesaadavad maavalitsuses ja vallavalitsuses.

5.2. Tervislikku eluviisi toetavad üritused paikkonnas

Juuru vallas korraldatakse aastaringselt erinevaid üritusi ja kampaaniaid, millest saavad osa võtta nii lapsed, noored, täiskasvanud kui ka eakad inimesed. Traditsiooniks on saanud südamenädala, Mahtra jooksu, kümnevõistluse „Juuru kümp“ ja kogukonnapäeva korraldamine ning eakate vesivõimlemine.

6. Tervise teenused

Iga inimese jaoks on oluline tervise teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Efektiivne meditsiini- ja rahvatervise teenuste korraldus ja osutamine aitab palju kaasa tervisenäitajate paranemisele. Oluline on jõuda paikkondlike osapoolte vaheliste tervisevõrgustike tekkimiseni, mille eesmärk on koordineerida tegevusi nende teostamiseks tervishoidlikul viisil. Selle valdkonna indikaatorid annavad infot osutatavate teenuste kvaliteedist ja kättesaadavusest kogukonnale.

6.1. Tervishoiuteenused

Haiglad – Juuru vallas haiglad, s.h. hooldushaiglad, puuduvad. Lähim haigla on Rapla Maakonna haigla, kus osutatakse nii ambulatoorset kui statsionaarset eriarstiabi. Plaanimatav haiglavõrgu korrastamine võib muuta maakonna haigla hooldushaiglaks. Kasutatakse ka palju Tallinna haiglate teenuseid.

Eriarstiabi – Rapla Maakonna haigla polikliinikus toimuvad eriarstide vastuvõttud

Hambaravi- ja silmaarsti teenus – teenuseid osutatakse Raplas.

Perearst – vallas töötab üks perearst.

Apteegiteenus – osutatakse kohapeal.

Koolitervishoiu korraldus – koolilapsed käivad Juuru perearsti vastuvõtul, kui on tervise probleeme.

Ämmaemandateenus – lähim vastuvõtt on Raplas.

6.2. Nõustamisteenused

Psühholoogiline nõustamine – Rapla Psühholoogiateenistus. 2006. aastast on psühholoogiateenistuses oluliselt kasvanud nii pöördujate kui ka külastuste arv (aastail 2003-2005 oli keskmiselt 130 inimest aastas ja külastusi ca 300). 2006. aastal oli pöördujaid 186 ja külastusi 446 – kasv on olnud 30-40%. Vastuvõtule pöördujatena registreeritakse nõ otsesed probleemi omanikud, seega arvestades, et lapsed tulevad reeglina koos vanema, õpetaja või muu täiskasvanuga, on tegelikke pöördujaid ca 300-350 aastas. Teenuse osutamise eest vallaelanikele tasub vald.

Seksuaalnõustamine – lähim vastuvõtt asub Raplas (AMORI kabinet Praxises).

Erivajadusega isikute nõustamine – perearst ja Rapla haigla psühhiaater. Juuru vallas on

logopeed, kes teenindab valla haridusasutusi ning Juuru gümnaasiumis on sotsiaalpedagoog.

Suitsetamisest loobujate nõustamine – toimub Rapla Maakonnahaiglas. Oodatud on kõik soovijad, erilist tähelepanu pööratakse haiglas ravil olevatele suitsetavatele patsientidele, samuti suitsetavatele rasedatele ja noortele emadele. Suitsetamisest loobumise nõustamise kabinetis toimub aastas esmanõustamist ca 200 inimesele. 2007-2009. aasta statistika põhjal ei suitseta 6 kuu jooksul pärast nõustamist 35% nõustatutest ja 12 kuu möödudes 22% nõustatutest.

Rinnavähi ja emakakaelavähi varase avastamise sõeluuringuid – Rapla Maakonnahaiglas.

Toitumisnõustamine – toitumise teemal saab abi kindlasti kohalikult perearstilt.

Raseduskriisi nõustamine – SA Väärtustades Elu alustas teenuse pakkumist Raplas jaanuaris 2008. Raseduskriisi nõustamise sihtrühm on lapseootel naised ja nende lähedased, kes on erinevatel psühholoogilistel, sotsiaalsetel või tervislikel põhjustel raseduskriisis ja soovivad asjatundlikku abi rasedusega seotud otsuste ja valikute tegemisel ning erinevate tagasilöökidega toimetulemisel. Nõustamine on suunatud ka peredele ja aitab kaasa lapseootuse, lapse sündimise ja sünnitusjärgse perioodiga seotud sotsiaalpsühholoogiliste küsimuste ja probleemide lahendamisele. Nõustamisel on käinud naised ja mehed vanuses 16-53. Nõustamine toimub nii Rapla Maakonnahaiglas kui erapolikliinikus Praxis. Üldiselt on teenus naistele aga 2-4 korda aastas käiakse paarinõustamisel.

Usaldustelefon – Psühholoogiateenistuse koordineerimisel tegutseva Raplamaa usaldustelefoni vabatahtlikud (hetkel 10 inimest) osalevad nii maakonna telefoni (485 7001) kui ka üle-eestilise usaldustelefoni (126) töös. Usaldustelefoni kõnede arv on viimastel aastatel mõnevõrra vähenenud, olulisimaks põhjuseks lauatelefonide arvu märgatav vähenemine. Üle-eestiliselt on ettevalmistamisel mobiiltelefonilt helistamise võimaluse loomine. Keskmiselt on ühe 3-tunnise valvekorra jooksul 1,5 kõnet.

Õppenõustamine – Raplamaa Informatsiooni- ja Nõustamise Keskus (RINK) on Raplamaa Omavalitsuste Liidu poolt loodud sihtasutus, mille eesmärk on kutse-, karjääri-, psühholoogilise ja õppenõustamise valdkondade ühendamise, süsteemne arendamine ning omavahelise koostöö koordineerimine Rapla maakonnas. Nõustamisteenused on järgmised: psühholoogiline, eripedagoogiline, logopeediline, sotsiaalpedagoogiline.

Lepitusteenus – perelepitus on teenus, mille eesmärgiks on kokkulepe vanemate vahel nende alla 18aastase lapsega seotud õiguste ja kohustuste suhtes. Perelepitust pakutakse Raplamaal Raplamaa Informatsiooni- ja Nõustamise Keskuse ruumides.

7. Terviseprofiili lühianalüüs ning sellest tulenevate eesmärkide saavutamise võimalikud meetmed

Käesolevas peatükis tuuakse ära valla tervisetegurite hindamise analüüsimisel tuvastatud peamised probleemid rahva tervisele, püstitatud on igale käsitletud valdkonnale strateegiline eesmärk ja pakutud võimalikud meetmed selle poole liikumiseks aastani 2015.

7.1. Sotsiaalne sidusus ja võrdsed võimalused

Rahvatervisele kujutavad suurt ohtu vaesus, pikaajaline töötus, inimestevahelise usalduse puudumine, info kättesaadavuse puudulikkus, ebatervislikud eluviisid ja keskkonnategurid. Mida suurem on sotsiaalne sidusus, seda paremad on tervisenäitajad.

Probleemid

- Töötus ei ole langenud masu eelsesse seis
- Maksumaksjate arv on langenud, mistõttu pöörduakse rohkem kohaliku omavalitsuse poole, kuid omavalitsuse ressursid on piiratud.
- Töötuse kasvust on tingitud inimeste makseraskused.
- Sotsiaalsete elamispindade kehv olukord, renoveerimisvajadus. Sotsiaalpinna elama asunud inimesed ei otsi oma olukorrast väljapääsu.
- Ratastooliga ei pääse kõikidesse avalikesse asutustesse.

Valdkonna eesmärk

Valdkonna strateegiliseks eesmärgiks on kõigi elanikerühmade sidususe suurenemine ja tõrjutuse vähenemine.

Võimalikud meetmed

- Kaasata ühistegevustesse elanikerühmi, kellel on oht kaotada side kogukonnaga (töötud, puudega inimesed, alkoholiprobleemiga inimesed).
- Luua ettevõtjatele head tingimused töökohtade loomiseks (parima ettevõtja premeerimine)
- Kaasata töö kaotanud isikuid avalikele ja heakorratöödele.
- Arendada valla sotsiaalset infrastruktuuri (sotsiaalmaja ja sotsiaalkorterid).
- Ehitada välja kaldteed.
- Koguda teavet erivajadustega inimeste juurdepääsuvoimalustest avalikele teenustele.

7.2. Laste tervislik ja turvaline areng

Laste tervise ja arengu toetamine põhineb tervishoiu-, sotsiaal- ja haridusvaldkonna paindlikul koostööl. Koostöö on vajalik nii terviseprobleemide ja riskikäitumise õigeaegsel avastamisel ja sekkumisel kui ka krooniliste haigustega laste arengu toetamisel. Tundlikku käsitlemist vajavad ka ebasoodsa sotsiaalse taustaga laste probleemid. Haridusasutustes toimuval on oluline roll lapse sotsiaalsete oskuste, tervise ja toimetuleku kujundamisel.

Probleemid

- Juuru Lasteaia Sinilill hoone välisfassaad vajab renoveerimist ja rühmadesse viivad kõnniteed parandamist.
- Turvalise koolitee puudumine tiheasustusosal.
- Kergliiklusteede puudumine.
- Haridusasutuste valgustus ei vasta nõuetele.

Valdkonna eesmärk

Valdkonna strateegiliseks eesmärgiks on lastele turvalisuse tagamine, tervislike eluviiside propageerimine ning teadlikkuse tõstmine ja võrdsete võimaluste suurendamine.

Võimalikud meetmed

- Suurendada lastevanemate teadlikkust ja oskusi laste tervise edendamisel ja arengu toetamisel.
- Leida võimalusi laste koolivaheaegade ja vaba aja sisustamiseks.
- Ehitada välja kergliiklusteed.
- Suurendada laste ja lastevanemate teadlikkust jalgrattaga liiklemisel, koolitada lapsi turvaliselt liiklema.
- Propageerida laste hulgas tervislikke eluviise, jätkata ujumisõpetuse andmist ja mitmekesistada kehalise kasvatus tundides läbiviidavaid tegevusi.

7.3. Tervist toetav keskkond, terviseriskide vähendamine

Paljud terviseprobleemid saavad alguse ümbritsevast keskkonnast tööl, kodus, koolis. Ümbritseva elu-, õpi- ja töökeskkonna loomisel tuleb arvestada laste, puudega inimeste, eakate, noorte emade ja ajutise terviseprobleemiga inimeste vajadustega.

Probleemid

- Pirgu suvilapiirkonnas ja Maidla eramajadel puudub tsentraalne vee- ja kanalisatsioonivarustus.
- Järlepa küla kanalisatsioonisüsteem amortiseerunud.

- Juuru aleviku ja Järlepa küla tänavavalgustus amortiseerunud.
- Juuru staadion ei vasta vajadusele.
- Üldkasutatavaid mängu- ja spordiväljakuid on vähe.
- Ühistranspordi ühendus külade ja keskuste vahel halb.
- Ujumiskohtade puudus.

Valdkonna eesmärk

Elu-, õpi- ja töökeskkonnast tulenevad terviseriskid on vähenenud.

Võimalikud meetmed

- Ehitada välja Maidlas ja Pirgus nõuetele vastavad puhastusseadmed, vee- ja kanalisatsioonitrassid.
- Soodustada eramajapidamiste kvaliteetse joogiveega varustamist hajusalal kaevuprogrammiga.
- Renoveerida Järlepa tänavavalgustus.
- Ehitada Juuru välja nõuetele vastavad spordi- ja mänguväljakud.
- Jätkata terviseradade väljaehitamist.

7.4. Tervislikud eluviisid

Probleemid

- Kooskäämiskohtade puudumine keskses külades (Pirgu, Maidla).
- Tervislike eluviiside vähene propageerimine.
- Elanikkonna vähene teadlikkus erinevatest sportimisvõimalustest.
- Inimesed on mugavad.

Valdkonna eesmärk

Rahvastiku kehalise aktiivsuse suurendamine.

Võimalikud meetmed

- Tõsta inimeste teadlikkust tervislikust toitumisest, tervist toetavast liikumisest ning liikumisharrastuse võimalustest.
- Tagada kehalist aktiivsust soodustav keskkond (koolisport, sportimisvõimaluste propageerimine erinevatele elanikkonna sihtgruppidele, erinevatel spordiüritustel osalemise toetamine) ning infrastruktuur.
- Suurendada inimeste võimalusi veeta vaba aega kehaliselt aktiivselt.
- Soodustada sõltuvusprobleemidega inimeste eneseabi- ja tugigruppide tekkimist ja tegevust.
- Edendada sõltuvusvaba elustiili ja suurendada erinevate huvidega inimeste vaba aja

veetmise võimalusi.

- Toetada kodanikualgatust (nn III sektor) spordi ja tervise edendamisel.
- Kasutada maakonnas pakutavaid sportimise võimalusi.

7.5. Tervishoiuteenuste pakkumise jätkusuutlikkus

Kõik tervist halvendavad tegurid ei ole kahjuks ärahoitavad võimaluste loomise ja isiklike valikute abil. Igale inimesele peaks olema tagatud juurdepääs kvaliteetsele arstiabile olenemata sellest, kus ta elab või milline on tema majanduslik olukord.

Probleemid

- Ühistranspordiliinide vähesus raskendab valla mitmete külade elanike ligipääsu tervise- ja rehabilitatsiooniteenustele, eriti puudega isikutel.
- Esmaabialased teadmised puudulikud.
- Hajaasustuses on ligipääs elamutele halbade teeolude tõttu kohati raskendatud.
- Operatiivteenistustel on probleeme abivajajate asukoha määramisega, kuna puuduvad viidad ja kinnistud on tähistamata.

Valdkonna eesmärk

Kõigile valla elanikele on tagatud esmatasandi arstiabi teenus ja juurdepääs eriarsti ning rehabilitatsiooniteenustele.

Võimalikud meetmed

- Korraldada valla elanikele esmaabikoolitusi.
- Parandada valla viidasüsteemi ja teavitada elanikkonda kinnistute märgistamise vajalikkusest.
- Parandada valla teede olukorda ning ligipääsetavust.

Kokkuvõte

Juuru valla terviseprofili eesmärgiks on kaardistada vallarahva tervist ja heaolu mõjutavate sotsiaalsete, keskkondlike ning majanduslike tegurite hetkeseis. Neid analüüsid tuua välja peamised tervist mõjutavad probleemid ja vajadused ning pakkuda välja võimalikud tegevused probleemide lahendamiseks ja vajaduste rahuldamiseks.

Valla tervisetegurite hetkeseisundit on hinnatud Tervise Arengu Instituudi poolt koostatud kohaliku omavalitsuse ja maakonna terviseprofili koostamise juhendmaterjalis vajalikuks peetud indikaatorite abil. Käesoleva terviseprofili koostamisel kasutati valla ja Eesti 2000.-2010. aasta statistilisi näitajaid.

Keskkonnast tulenevad tegurid mõjutavad vallaelanike tervist pigem positiivselt kui negatiivselt. Suur osa vallast on roheala, palju puutumata loodust, metsa, vaikust ja rahu. Keskkonda saastavat tööstust valla territooriumil praktiliselt ei ole. Maapiirkonnas elades peavad inimesed ka praktilise elu vajadustest lähtuvalt rohkem liikuma ja tegema füüsilist tööd, mis on terviseedenduse seisukohalt igati positiivne.

Probleemseteks teguriteks on vee- ja kanalisatsioonivarustuse puudumine paljudel tiheasustusaladel (suvilapiirkonnad). Joogivee kvaliteedi parandamiseks on vald juba kolmel viimasel aastal osalenud hajaasustuse veeprogrammis, mille kaudu saavad vallaelanikud taotlema toetust kaevude rajamiseks.

Probleemidena tulid välja rahvastiku vähenemine, suur töötus, surve sotsiaalsfäärile, maksumaksjate arvu vähenemine. Oluline on, et inimesed mõistaksid, et maksude mittemaksmisega halvendavad nad nii enda kui kogu valla rahva võimalusi saada paremaid teenuseid. Terviseedenduse valdkonnas on mõistlik suurendada olemasolevate objektide kasutamissagedust, propageerida elanikkonna hulgas tervisesporti ja ehitada objekte, mis omavad mitut funktsiooni (nt. kergliiklusteed – spordirajatis ja turvaline liikumistee koolilastele, elanikkonnale).

Lisa 1. Tegevuskava aastateks 2014–2015

<i>Tegevus</i>	<i>Eesmärk</i>	<i>Läbiviija</i>	<i>Rahastamise allikas</i>
Koolitus külaseltside aktiividele, kaasamine kogukonda, ürituste läbiviimine	Kogukondade sidususe suurendamine	Kolmas sektor, KOV	Projektid, MTÜd, KOV
Valla sotsiaalse infrastruktuuri arendamine	Sotsiaalse sidususe suurendamine	KOV	Projektid, KOV
Riskirühma kuuluvate isikutele rakenduse leidmine heakorratöödel	Sotsiaalse sidususe suurendamine	Ettevõtted, KOV	Projektid, ettevõtjad, KOV
Loengusarjad: liiklus, erinevad tervisevaldkonnad, noorte ja lastevanemate koolitus	Laste tervislik ja turvaline areng	KOV, haridusasutused	Projektid, KOV, haridusasutused
Väljasõitude korraldamine laste silmaringi laiendamiseks	Laste võrdsete võimaluste tagamine	Haridusasutused	Projektid, KOV, haridusasutused, lapsevanemad
Kergliiklusteede ehitamine	Elanikkonna liikumisaktiivsuse suurendamine ja terviseriskide vähendamine	KOV, Maanteeamet	KOV, riik, projektid
Mängu- ja spordiväljakute rajamine	Laste tervislik ja turvaline areng	KOV, kolmas sektor	KOV, kolmas sektor, projektid
Puudega isikutele juurdepääsu võimaluste avardamine avalikele teenustele	Tervist toetav keskkond	KOV, asutused, ettevõtted	KOV, erasektor, asutused, projektid
Joogivee kvaliteedi parandamine, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine; tuletõrje veevõtukohtade ehitamine	Tervist toetav keskkond	KOV, Vee-ettevõtted, majapidamised	KOV, projektid, elanikud
Järlepa ja Juuru tänavavalgustuse renoveerimine	Tervist toetav keskkond	KOV	KOV, projektid
Terviseradade väljaehitamine	Tervist toetav keskkond	KOV, ettevõtjad	KOV, projektid, eraettevõtjad
Spordi- ja terviseürituste korraldamine	Tervislikud eluviisid	KOV, kolmas sektor, haridusasutused	KOV, projektid, MTÜd
Esmaabi- ja keskkonnaalane teavitus	Elanike teadlikkuse tõstmine	KOV, perearst	KOV, projektid

Viitade paigaldamine ja kinnistute märgistamine	Tervise teenuste kättesaadavuse parandamine	KOV, kolmas sektor	KOV, kolmas sektor, kinnistute omanikud, projektid
Tervisespordiga tegelemise ja vaba aja veetmise võimaluste arendamine ja mitmekesistamine	Tervislikud eluviisid	KOV	KOV, allasutused, projektid
Ujumiskohtade arendamine	Tervist toetav keskkond	KOV, kolmas sektor	KOV, kolmas sektor, projektid
Tervise teadlikkuse tõstmine: üritused, teabepäevad, kursused	Tervist toetav keskkond	KOV, kolmas sektor	KOV, kolmas sektor, projektid
Tervishoiuteenuste rahulolu-uuringute läbiviimine ja korraldamine	Kvaliteetne tervishoiuteenus	KOV	KOV, projektid
Perearstide ja pereõdede kaasamine tervisedendusprojektidesse	Kvaliteetne tervishoiuteenus	Perearstid, KOV	KOV, perearstid, projektid.